

371. 2011

ส 6160

ย. 3

การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ทางด้านการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรม

ปริญญาานิพนธ์

ของ

สัมพันธ์ พันธุ์คำ

13 ส.ค. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

187589

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาบริบูรณ์พร้อมฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)

..... กรรมการ

(ดร.บุญลือ ทองอยู่)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)

..... กรรมการ

(ดร.บุญลือ ทองอยู่)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับบริบูรณ์พร้อมฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๕... เดือน ..พฤษภาคม พ.ศ. 2536

ประกาศคุณูปการ

ปรีชญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสำเร็จอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลขันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.บุญลือ ทองอยู่ กรรมการที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น กรรมการ ที่กรุณาเร่งรัด แนะนำ ตรวจสอบ และชี้แนะข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาแนะนำและให้แนวคิดแก่ผู้วิจัยตลอดจนให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอจารึกพระคุณนี้ไว้ตลอดไป

ขอขอบคุณคุณประสาน สาระทัน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด ที่กรุณาให้ความร่วมมือด้วยดี ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ในที่สุด ขอขอบคุณคุณละม่อม ชัยโย และคุณชัยวัฒน์ แจ่มมี ที่เอาใจใส่เป็นธุระในการประสานงานทุกอย่าง ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและช่วยประสานงานต่าง ๆ และขอขอบคุณเป็นพิเศษ คืออาจารย์วิไล พันธุ์คำ ที่เอาใจใส่ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจใกล้ชิดตลอดเวลา ขอทุกท่านที่กล่าวนามมาแล้ว โปรดได้รับความขอบพระคุณและขอบคุณจากผู้วิจัยไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สัมฤทธิ์ พันธุ์คำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	7
บทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	7
อำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด	15
การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดสามด้าน	21
การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
การวิจัยในประเทศ	25
การวิจัยในต่างประเทศ	28
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	28
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31

การจักระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ลำดับผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	94
วิธีดำเนินการวิจัย	94
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	95
การตรวจสอบเครื่องมือ	95
การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
การวิเคราะห์ข้อมูล	95
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	96
การอภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	108
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	109

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	116
ประวัติย่อผู้วิจัย	135

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของ ศึกษาธิการจังหวัดทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	36
2 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของ ศึกษาธิการจังหวัดทางการศาสนา ตามความคิดเห็นของ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	42
3 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของ ศึกษาธิการจังหวัดทางการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	46
4 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา ตามความคาดหวังของ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	50
5 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศาสนา ตามความคาดหวังของ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	55
6 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม ตามความคาดหวังของ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	59
7 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของ ศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	63

8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศาสนา ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด	68
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริง ของศึกษานิเทศก์จังหวัดทางด้านการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของ หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด	72
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา ตามความคาดหวังของหัวหน้า ฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด	76
11	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศาสนา ตามความคาดหวังของหัวหน้า ฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด	81
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม ตามความคาดหวังของ หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด	85
13	เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน	89
14	เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน ศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นรายด้านและรวมสามด้าน	90

15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกับหัวหน้าฝ่าย ในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด ในการปฏิบัติงานจริงทางด้าน การศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน	91
16	เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกับหัวหน้าฝ่าย ในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เป็นรายด้านและรวมสามด้าน	92

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่ประเทศชาติจะมั่นคง ประชาชนจะมั่งคั่ง และดำรงชีวิตด้วยความผาสุก คนในสังคมนั้นย่อมมีคุณภาพชีวิตที่ดี และการที่ประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ จำเป็นต้องมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ตอนหนึ่งว่า "งานการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญความเสื่อมของชาติขึ้น ขึ้นอยู่กับพลเมืองของชาติเป็นข้อใหญ่ ระยะนี้บ้านเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลง ไปทางความประพฤติกเล่และจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตก ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไป เราอาจจะเอาตัวไม่รอดปรากฏการณ์เช่นนี้ นอกจากเหตุอื่นแล้ว ต้องมีสาเหตุมาจากการจัดการศึกษาด้วยอย่างแน่นอน เราต้องจัดดำเนินการศึกษาให้เข้มแข็ง เพราะปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งทั้งของชาติและส่วนรวม คือการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานของความเจริญมั่นคง เกือบทุกอย่างในบุคคล และประเทศชาติ"

(เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2534 : 8)

การศึกษานั้น เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า แต่ละสังคมจะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้เดิมและสร้างความรู้ใหม่ ถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้ความรู้ทักษะพื้นฐานด้านอาชีพ จากคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาดังกล่าวแล้ว รัฐจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาทั้งในระบบ (Formal Education) และการศึกษานอกระบบ (Nonformal Education) ให้แก่กลุ่มบุตร กุลธิดา รวมทั้งประชาชนที่สนใจตลอดมา (สมชัย วุฒิปรีชา. 2534 : 11)

เป้าหมายหลักของแผนการศึกษาแห่งชาติ คือการพัฒนาคน และการพัฒนาคุณภาพของชีวิต โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ และบุคลากรทุกคนในสังกัดกระทรวง

ศึกษาธิการ จะต้องช่วยกันพัฒนาคุณภาพคน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สัมฤทธิ์ผลตาม เป้าหมายดังกล่าวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะสามารถร่วมกัน กระทำได้ (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2533 : 184) จากพระบรมราโชวาทและคำกล่าวข้างต้น นับเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม มีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มั่งคั่งและประเทศชาติมั่นคง ซึ่งเป็นภารกิจหลักของรัฐ อันมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานสำคัญ ที่ต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผล ตามเป้าหมาย

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นส่วนราชการ บริหารส่วนภูมิภาค มีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในจังหวัด และรับผิดชอบการ ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วน ราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 50) โดยมีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ประสานและจัดทำแผนพัฒนา และจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ กระทรวงและของจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการภายในจังหวัด เป็นศูนย์รวมข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในจังหวัด ทั้งยังต้องปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่หรือภารกิจของหน่วยงานใดในจังหวัดโดยเฉพาะอีกด้วย

จากอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของศึกษาธิการจังหวัดตามที่กล่าวมาแล้ว ปรากฏว่า การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดมีปัญหาในทางปฏิบัติงานหลายประการ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูล สถิติ และการวางแผนการจ้กระบบการจัดเก็บข้อมูลยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ขาดการศึกษาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การวางแผนการบริหาร และประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในการจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นไปด้วย ความยากลำบาก การติดตามประเมินผล ขาดเครื่องมือขาดนักวิชาการที่จะทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 4) แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะ พยายามปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาเป็นระยะแล้วก็ตาม เช่น มติที่ประชุมอธิบดี ครั้งที่ 13/2526 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2526 และครั้งที่ 5/2527 เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2527

ได้กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์ข้อมูลสถิติและการวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามประเมินผล ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามความประสงค์

ในสภาพปัจจุบัน แม้ว่าการจัดการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาคจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น มีหลายระดับ หลายประเภท และมีหลายหน่วยงาน ช่วยกันจัดโดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดช่วยประสานและช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวมาแล้วก็ตาม แต่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยังคงมีอัตรากำลังคนเดิม มีทรัพยากรการบริหารงานเท่าเดิม กอปรกับผู้วิจัยเคยดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดมาหลายปี หลายจังหวัด พบว่า ช่วงระยะเวลาต่างกัน สถานที่ต่างกัน และบุคลากรที่ร่วมงานต่างกัน การปฏิบัติงานศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 3 ด้าน มีความแตกต่างกันด้วย

ดังนั้น เมื่อนำมาประมวลกับสภาพปัจจุบัน และลักษณะการปฏิบัติงานแล้ว พอเป็นข้อบ่งชี้ว่าการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่หลายประการ โดยเฉพาะบุคลากรหลักของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด คือผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี หัวหน้าฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม และหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมพลานามัยและกิจการพิเศษ ผิดแปลกแตกต่างกันไป ตามความแตกต่างด้านเวลา สถานที่ และผู้ร่วมงาน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 3 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของศึกษาธิการจังหวัด เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและปรับปรุงการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา

3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงาน
ของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของ
ผู้ได้บังคับบัญชา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการ
ศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล
สำหรับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการปรับปรุงการพัฒนาการปฏิบัติงานของกระทรวง
ศึกษาธิการต่อไป

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังใน 3 ด้าน
คือด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็นของ
ผู้ได้บังคับบัญชา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ได้บังคับบัญชาของศึกษาธิการจังหวัด คือผู้ช่วย
ศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั้ง 72 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพ
มหานคร ในปีการศึกษา 2535 ได้แก่

2.1.1	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	144 คน
2.1.2	หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	432 คน
	รวมประชากรทั้งสิ้น	576 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย
โดยใช้ตารางของ ยามาเน่ (Yamane, 1970) ที่มีความเชื่อมั่น 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.2.1	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	105 คน
-------	--------------------------	--------

2.2.2 หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	207 คน
รวมกลุ่มตัวอย่าง	312 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพการดำรงตำแหน่งของผู้ได้บังคับบัญชา แบ่งเป็น

3.1.1 ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

3.1.2 หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังให้ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติ ในด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด หมายถึง อำนาจหน้าที่การบริหารงานของศึกษาธิการจังหวัด 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการศึกษา หมายถึงการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดเกี่ยวกับการประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการ กากับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทางด้านการศึกษา

1.2 ด้านการศาสนา หมายถึงการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดเกี่ยวกับการประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศาสนา แผนปฏิบัติการ กากับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการศาสนา

1.3 ด้านการวัฒนธรรม หมายถึงการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดที่เกี่ยวกับการประสานและจัดทำแผนพัฒนาการวัฒนธรรม แผนปฏิบัติการ กากับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทางด้านการวัฒนธรรม

2. การปฏิบัติงานจริง หมายถึง การปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา 3 ด้าน ในข้อ 1

3. การปฏิบัติงานตามความคาดหวัง หมายถึงการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดตามความคาดหวังของผู้ได้บังคับบัญชา 3 ด้าน ในข้อ 1

4. ผู้ได้บังคับบัญชา หมายถึง ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด ได้แก่

4.1 ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด หมายถึงผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จังหวัดละ 2 คน เป็นข้าราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ให้ทำหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด

4.2 หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวนจังหวัดละ 6 คน คือ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี หัวหน้าฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมพละอนามัยและกิจกรรมพิเศษ ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือน และได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานตามโครงสร้างการบริหารงานภายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ในปี พ.ศ. 2535 ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 1.1 ขอบข่ายหน้าที่และลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 1.2 การปฏิบัติงานในฐานะต่าง ๆ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
2. อำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด
3. การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด 3 คำน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่งมาประจำ ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 พอสรุปได้ดังนี้

1. ขอบข่ายหน้าที่และลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งส่วนราชการออกเป็นกรมและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม จำนวน 14 กรมด้วยกัน ในจำนวนกรมเหล่านี้มีสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้นที่แบ่งส่วนราชการเป็นส่วนภูมิภาค คือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

งานในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ซึ่งมีกรมต่าง ๆ ในสังกัดรับผิดชอบเป็นงานที่กระจายอยู่ในภูมิภาคเป็นส่วนใหญ่ กรมใดที่ไม่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในภูมิภาคจะมอบหมายภารกิจหน้าที่ของกรมนี้ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด รับผิดชอบในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหรือกลั่นกรองเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งด้านบริหาร การเงิน การบัญชี การพัสดุ งานบริหารบุคคล งานวิชาการ และงานอื่น ๆ ที่เป็นงานของกรมนี้ สำหรับงานของกรมที่มีหน่วยงานอยู่ในส่วนภูมิภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จะทำหน้าที่ประสานงานในด้านการจัดกิจกรรมการศึกษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะเร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมให้มีความคล่องตัวและสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น โดยจะปรับปรุงโครงสร้างและองค์กรกลางการบริหาร การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมให้สามารถทำหน้าที่ในการประสานการใช้ทรัพยากร ร่วมกันในระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการวางแผนการปฏิบัติความแผน การตรวจติดตาม และประเมินผล การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการโดยมติที่ประชุมอธิบดี ครั้งที่ 13/2526 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2526 และครั้งที่ 5/2527 เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2527 จึงกำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นหน่วยงานในส่วนภูมิภาคมีฐานะ เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด และได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ปฏิบัติในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 258) คือ

1.1 ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นศูนย์กลาง การเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ในระดับจังหวัด เพื่อใช้ในการบริหารงานวางแผน โครงการรวมทั้งการให้บริการข้อมูลสถิติ แก่หน่วยงานหรือสถานศึกษาต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีหรือวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยสร้างระบบ ข้อมูลให้ประสานสัมพันธ์ทั้งในระดับจังหวัด เขต กระทรวง

1.2 ศูนย์บริการและประสานงาน เป็นงานที่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย เพื่อให้ บริการและประสานงานแก่ส่วนราชการและหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ใน เขตจังหวัด โดยลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป เช่น งานบริหาร บุคคล งานการเงิน บัญชีและพัสดุ เป็นต้น

1.3 ศูนย์ติดตามและประเมินผล ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทำหน้าที่เป็น ศูนย์ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ ของหน่วยงานหรือสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด ว่าได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการของอำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา กรม กระทรวง และรัฐบาลเพียงใด

2. การปฏิบัติงานในฐานะต่าง ๆ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีปัญหาใน ทางปฏิบัติหลายประการ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลสถิติและการวางแผน การจัดระบบการเก็บข้อมูลยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ขาดการศึกษาวิเคราะห์เพื่อ ไปสู่การวางแผน การบริการและประสานงานยังขาดระบบระเบียบ และรูปแบบการประสานงานให้เกิดอานาจการ ต่อรอง ทำให้การประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการเป็นไปด้วยความยากลำบาก การติดตามประเมินผลขาดเครื่องมือ ขาดนักวิชาการที่จะทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์การติดตามประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการจึง ได้ ปรับปรุงให้มีความชัดเจนขึ้น โดยกำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติงานตามภารกิจ 3 ฐานะ ตั้งแต่ปี งบประมาณ 2532 เป็นต้นไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. : 5 - 9) ดังนี้

2.1 ในฐานะกระทรวงศึกษาธิการและองค์กรกลางทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในจังหวัด

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้แทน กระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด หน้าที่ที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด ในส่วนที่เป็นหน้าที่ ของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการยัง ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของกรมต่าง ๆ ในกระทรวง ศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในจังหวัด เพื่อร่วมกันปฏิบัติหน้าที่พิจารณาแนวทางการพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม กำหนดแผนงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่พิจารณาแนวทางการพัฒนา การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม กำหนดแผนงาน โครงการ และเสนอของบประมาณ

ประจำปี ประสานการใช้ทรัพยากร และแผนงาน/โครงการ รวมทั้งการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานในจังหวัด โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด จึงกล่าวได้ว่าสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นองค์กรกลางทาง การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. จัดทำข้อมูลและระบบสารสนเทศทางการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรมในจังหวัด
 - 1.1 สํารวจ รวบรวมจัดเก็บข้อมูล สถิติทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
 - 1.2 ประมวล วิเคราะห์ข้อมูลและดัชนีพื้นฐานทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
 - 1.3 ประชาสัมพันธ์ นำเสนอและบริการข้อมูล สารสนเทศ
2. จัดทำกรอบนโยบายและการวางแผนการศึกษา การศาสนาและการ วัฒนธรรมของจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ กรม และความต้องการ ของจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ กรม และความต้องการของท้องถิ่น
3. เสนอขอตั้งงบประมาณการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมให้แก่ หน่วยงานสถานศึกษาและศาสนสถานในจังหวัด และจัดสรรงบประมาณตามที่กระทรวงมอบหมาย
4. ควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ในจังหวัด
 - 4.1 ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
 - 4.2 นิเทศการบริหารการศึกษา
 - 4.3 แนะนำการศึกษาและอาชีพทุกระดับการศึกษา
 - 4.4 ศึกษาวิเคราะห์และหาแนวทางปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัด

5. ติดตามประเมินผลการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในจังหวัด
 - 5.1 ติดตามแผนงาน โครงการ ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
 - 5.2 ติดตามประเมินผลแผนงาน โครงการพิเศษ ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น งานพัฒนาเขต งาน อพป. ศธ. งานป้องกันและแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา เป็นต้น
 - 5.3 ติดตามแผนงาน โครงการ ตามแนวปฏิบัติของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
 - 5.4 ควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการปฏิบัติงานของส่วนราชการ และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัด
6. สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของหน่วยงาน สถานศึกษา ศาสนา มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ ในจังหวัด
 - 6.1 ศึกษาวิเคราะห์และหาแนวทางดำเนินงาน
 - 6.2 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และรายงาน
 - 6.3 จัดประชุม อบรม สัมมนา
 - 6.4 ยกย่อง เชิดชูเกียรติหน่วยงาน สถานศึกษาและบุคคลที่มีผลงานดีเด่น
 - 6.5 ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น การจัดหาทุนการศึกษา เป็นต้น
 - 6.6 ให้คำปรึกษาหารือและช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
 - 6.7 จัดกิจกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
 - 6.8 จัดและส่งเสริมสวัสดิการให้แก่หน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

6.9 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ และบุคลากรทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

7. ประสานงาน

7.1 ประสานงานกับหน่วยงานและสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

7.2 ประสานงาน เพื่อให้เกิดความประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เช่น การรับนักเรียน การจัดตั้งโรงเรียน เป็นต้น

8. จัดและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกิจการพิเศษ ได้แก่

8.1 งานพัฒนาชนบท

8.2 งานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดให้โทษ

8.3 งานป้องกันและแก้ปัญหาค่าความไม่สงบในสถานศึกษา

8.4 งานการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ

8.5 งานอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง

8.6 งานการศึกษาในศูนย์รับผู้อพยพ

8.7 งานศูนย์อำนวยการบริหารชายแดนภาคใต้

8.8 งานหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน

8.9 งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

8.10 งานพัฒนาการศึกษาชาวเขาและชนกลุ่มน้อย

8.11 งานศูนย์ประสานการศึกษาวิชาทหารรักษาคินแดน

8.12 งานตามที่กระทรวงศึกษาธิการหรือจังหวัดมอบหมาย

8.13 งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ในฐานะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

มอบหมาย สั่งการ และปกครองดูแลเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด
มีลักษณะงานที่ปฏิบัติแบ่งได้ออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ตำแหน่งการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป
 - 1.1 จัดทำงานธุรการ
 - 1.2 จัดทำงานสารบรรณ
 - 1.3 ปรับปรุงและพัฒนาสำนักงาน
2. ตำแหน่งการเกี่ยวกับงานการเงิน บัญชี และพัสดุ
 - 2.1 เบิกจ่ายเงินทุกประเภท
 - 2.2 จัดทำบัญชี ทะเบียนครุภัณฑ์ และเอกสารทางการเงิน
ทุกประเภท
 - 2.3 จัดทำงานเกี่ยวกับพัสดุ
 - 2.4 ควบคุม ตรวจสอบ และรายงานการเงิน บัญชีและพัสดุ
3. ตำแหน่งการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
 - 3.1 งานแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 สรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน
 - 3.3 จัดทำเรื่องเกี่ยวกับการลาต่าง ๆ
 - 3.4 พัฒนาศักยภาพบุคลากร
 - 3.5 พิจารณาความดีความชอบ ขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และจัด
สวัสดิการ
 - 3.6 จัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการ
 - 3.7 ตำแหน่งงานวินัย
 - 3.8 การให้พ้นจากราชการ
4. ตำแหน่งการเกี่ยวกับงานวิชาการ
 - 4.1 จัดเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน
 - 4.2 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

4.3 นิเทศ แนะนำ การปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด

4.4 กำกับ เร่งรัด ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานของ
หน่วยงานในสังกัด

2.3 ในฐานะผู้ปฏิบัติงานของกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
และครุสภาในจังหวัด

งานของกรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในจังหวัดทั้งที่กรมมอบหมายให้ผู้อำนวยการ
จังหวัดก็ดี ที่กรมมอบหมายให้ศึกษาธิการจังหวัดโดยตรงก็ดี หรือเป็นกฎหมายที่กำหนดให้เป็นหน้าที่
ของผู้ว่าราชการจังหวัดก็ดี โดยศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติ พิจารณา นำเสนอผู้ว่าราชการ
จังหวัด สั่งการหรือปฏิบัติในฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
และครุสภา มีดังนี้

1. คำเนิการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป

1.1 จัดทำเรื่องงานธุรการของสถานศึกษา หน่วยงาน สังกัด

กรมต่าง ๆ

1.2 กลับกรอง ตรวจสอบงานของหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัด

กรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. คำเนิการเกี่ยวกับงานการเงิน บัญชีและพัสดุ

2.1 เบิกจ่ายเงินทุกประเภท

2.2 จัดทำบัญชี ทะเบียนครุภัณฑ์ และเอกสารการเงินทุกประเภท

2.3 จัดทำงานพัสดุ

2.4 ควบคุม ตรวจสอบ และรายงานการเงิน บัญชีและพัสดุ

3. คำเนิการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

3.1 จัดทำเรื่องเกี่ยวกับการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน

3.2 จัดทำเรื่องการลาต่าง ๆ

3.3 พัฒนาบุคลากร

3.4 พิจารณาความดีความชอบ ขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์

และจัดสวัสดิการ

- 3.5 การดำเนินงานวินัย
- 3.6 การให้พ้นจากราชการ
- 4. ตำแหน่งการเกี่ยวกับงานวิชาการ
 - 4.1 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี
 - 4.2 นิเทศ แนะนำ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
 - 4.3 กำกับ เร่งรัด ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน

อำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2535 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม และตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อันมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบการปฏิบัติงานของข้าราชการและภารกิจต่าง ๆ ตามกฎหมาย ประกอบกับมีกฎหมายอื่น คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ และมติต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด พอสรุปได้ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 45 ลงวันที่ 9 เมษายน 2535 : 50 - 51) ในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด ดังนี้

1.1 ประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัดและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวงและแผนจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวง ภายในจังหวัด และเป็นหน่วยอำนวยการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในจังหวัด

1.2 ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานใน และนอกสังกัดกระทรวงภายในจังหวัด ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของ คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัด

1.3 ปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือศึกษาธิการจังหวัด หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

1.4 ปฏิบัติราชการของกระทรวง ซึ่งมีกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในจังหวัดโดยเฉพาะ

1.5 ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2. อำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานตามกฎหมายอื่น นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามภารกิจข้างต้นแล้ว ศึกษาธิการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดในราชการบริหารส่วนภูมิภาคแต่ผู้เดียว ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ และมติต่าง ๆ ซึ่งภารกิจต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้ศึกษาธิการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ และมติต่าง ๆ ด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 14 - 18) คือ

2.1 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 387/2528 ลงวันที่ 23 กันยายน 2528 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาหลักนรองการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2487 มีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบหลักนรองเสนอความเห็นต่อนายทะเบียน

2.2 พระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 และระเบียบคุรุสภาว่าด้วยคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัด และคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ พ.ศ. 2531 กำหนดให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และเป็นผู้อำนวยการคุรุสภาจังหวัดปฏิบัติตามนโยบายของคุรุสภาตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ของคุรุสภา

2.3 พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 18 มกราคม 2523 แต่งตั้งให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายนี้

- 2.4 พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้
ศึกษาธิการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สนองงานของคณะสงฆ์ในจังหวัด
- 2.5 พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2528 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด เป็นกรรมการ
และเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
- 2.6 ข้อมัญฉัยสภาภาษาชาดไทย พ.ศ. 2518 ในส่วนที่ว่าด้วยยูกาชาชาด
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2522 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองนายยูกาชาชาดจังหวัด
มีหน้าที่บริหารและคานะเงาภาษาชาดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามข้อมัญฉัย
- 2.7 พระราชกฤษฎีการะเบียงพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519 ศึกษาธิการ
จังหวัดในฐานะหัวหน้าส่วนราชการจังหวัด เป็นอนุกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัด (อ.ก.ท.)
มีหน้าที่ช่วย ก.ท. ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดนั้น
- 2.8 พระราชบัญญัติการรับบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522 ศึกษาธิการจังหวัดเป็น
กรรมการบุตรบุญธรรมจังหวัด มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติ หรือ ไม่อนุมัติให้รับบุตรบุญธรรม
- 2.9 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2522
ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2522 ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นที่ปรึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 2.10 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2523 ศึกษาธิการจังหวัด มีหน้าที่
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติในส่วนที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการควบคุม ดูแล พิจารณา
นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสั่งการ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 24
พฤษภาคม 2527 แต่งตั้งศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อ
ปฏิบัติการตามกฎหมายนี้
- 2.11 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ศึกษาธิการจังหวัดเป็น
อ.ก.ค. จังหวัด โดยตำแหน่ง มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเฉพาะข้าราชการครู สังกัดงาน
การประถมศึกษาจังหวัด และตามที่ ก.ค. มอบหมาย
- 2.12 พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523
ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

- 2.13 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมฉายภาพยนตร์และภาพนิ่ง พ.ศ. 2523 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองประธานคณะกรรมการผู้ตรวจพิจารณาภาพยนตร์และภาพนิ่ง
- 2.14 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการออกประกาศนียบัตร พ.ศ. 2524 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ลงนามประกาศนียบัตรสำหรับบุคคลภายนอกแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค และการสั่งซื้อแบบพิมพ์ประกาศนียบัตรและใบแทนประกาศนียบัตร
- 2.15 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นคณะกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัด (อกช.) มีหน้าที่ตามระเบียบกำหนด
- 2.16 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2524 ในระดับจังหวัดและการเบิกจ่ายเงินจากคลัง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงินทั้งในงบประมาณและนอกงบประมาณของกรม ในส่วนภูมิภาคสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ใช้จ่ายในการดำเนินงานในจังหวัด และสถาบันการศึกษาในจังหวัด
- 2.17 คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สบ 507/2525 ลงวันที่ 8 กันยายน 2525 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด ทาหน้าที่ประสานงานการพัฒนาชนบทในจังหวัดจนถึงระดับตำบล
- 2.18 พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 บัญญัติให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการกีฬาจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 19 คน เป็นกรรมการ
- 2.19 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างงานในชนบท พ.ศ. 2529 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการ คณะกรรมการสร้างงานในชนบท
- 2.20 คำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม ที่ 218/2530 ลงวันที่ 18 มกราคม 2530 เรื่อง การอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรม แต่งตั้งศึกษาธิการจังหวัดเป็นอนุกรรมการสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมจังหวัด

2.21 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2531
ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด มีหน้าที่กำหนดเป้าหมาย
และแผนงานวัฒนธรรมในจังหวัดให้สอดคล้องกับคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและท้องถิ่น

2.22 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2531 ศึกษาธิการจังหวัดมีหน้าที่ช่วยเหลือและประสานงาน
การศึกษานอกโรงเรียนในเขตจังหวัดและอำเภอ

2.23 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงาน
ผู้ตรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งแทบและวัสดุโทรทัศน์ ลงวันที่ 14
กรกฎาคม 2531 แต่งตั้งศึกษาธิการจังหวัดเป็นเจ้าพนักงานผู้ตรวจในเขตท้องที่จังหวัด

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ และกรมต่าง ๆ ยังได้ออกคำสั่งมอบอำนาจให้
ศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติงานแทน ดังนี้

1. หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 18422/2502 ลงวันที่ 20 ตุลาคม
2502 และหนังสือกรมการศาสนา ที่ ศธ 0403/3211 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2507 มอบอำนาจ
และหน้าที่ราชการของกรมการศาสนา ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บริหารงานกรมการศาสนา

2. คำสั่งกรมวิชาการ ที่ 324/2521 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2521 มอบอำนาจ
ให้ศึกษาธิการจังหวัด อนุมัติจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลัง
ของส่วนราชการ พ.ศ. 2520

3. คำสั่งกรมวิชาการ ที่ 346/2522 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2522 มอบหมาย
ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้าง แทนอธิบดีกรมวิชาการ

4. คำสั่งกรมพลศึกษา ที่ 36/2524 ลงวันที่ 14 มกราคม 2524 อธิบดี
กรมพลศึกษามอบอำนาจให้ศึกษาธิการจังหวัด ดำเนินการสั่งซื้อสิ่งจ้างแทน

5. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 594/2524 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2524
ศึกษาธิการจังหวัด เป็นประธานกรรมการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองของกระทรวงศึกษาธิการ
ในระดับจังหวัด (อพท.ศธ.จว.) โดยการแต่งตั้งของผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็น
คอมมิวนิสต์จังหวัด

6. คำสั่งกรมวิชาการ ที่ 325/2524 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2524 มอบหมายให้ ศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้อนุมัติการจ่ายเงินแทนกรมวิชาการและการมอบหมายนี้เป็นการมอบหมายเฉพาะเงินที่กรมวิชาการโอนจัดสรรมาให้จังหวัดตามวัตถุประสงค์ประสงค์ของกรมวิชาการ
7. คำสั่งกรมพลศึกษา ที่ 757/2524 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2524 ศึกษาธิการจังหวัดได้รับมอบหมายจากกรมพลศึกษา อนุมัติจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาเงิน และนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520
8. คำสั่งกรมการฝึกหัดครู ที่ 17/2525 ลงวันที่ 4 มกราคม 2524 ศึกษาธิการจังหวัดอนุมัติจ่ายเงินตามระเบียบการเก็บรักษาเงิน นำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520
9. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 440/2525 ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2525 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจเก็บรักษาเงินของสถานศึกษา ไม่เกิน 50,000 บาท
10. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 437/2525 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2525 ศึกษาธิการจังหวัดได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการ อนุมัติการก่องหน้และอนุมัติการจ่ายเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ ครั้งละ ไม่เกิน 100,000 บาท
11. คำสั่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ 1011/2528 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2528 มอบให้ศึกษาธิการจังหวัดอนุญาตการลาของหัวหน้าสถานศึกษา สำหรับการลาป่วย ลาคลอดบุตร ไม่เกิน 30 วัน ลากิจส่วนตัว ไม่เกิน 15 วัน และลาพักผ่อนประจำปีตามมติคณะรัฐมนตรี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง
12. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 785/2529 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2529 ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจการอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาครั้งละไม่เกิน 200,000 บาท
13. คำสั่งกรมสามัญศึกษา ที่ 546/2530 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2530 ศึกษาธิการจังหวัดได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมสามัญศึกษา อนุมัติการสั่งซื้อ สั่งจ้างด้วยเงินบำรุงการศึกษา ครั้งละ ไม่เกิน 200,000 บาท
14. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 164/2531 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2531 ให้ศึกษาธิการจังหวัด มีหน้าที่รวบรวมบัญชีรายชื่อหนังสือที่โรงเรียนเลือกให้ในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นส่งกรมวิชาการ

15. คำสั่งกรมพลศึกษา ที่ 535/2531 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2531 มอบอำนาจให้
ศึกษาธิการจังหวัด มีอำนาจการรับรองการใช้สิทธิในการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษา
พยาบาลตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2524 และที่
แก้ไขเพิ่มเติมของลูกจ้างประจำสังกัดกรมพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด 3 ด้าน

จากบทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการ
จังหวัดที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถแบ่งการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษา ตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. 2534 กำหนดให้ศึกษาธิการจังหวัดทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการ
ตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด ดังนั้นศึกษาธิการจังหวัดจึงต้องปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการศึกษาทุกด้านที่เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ งานด้านการประสานงาน
และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ จัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ
การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องแผนแม่บทของกระทรวง และแผนจังหวัด
กำกับ เร่งรัด ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ด้านการศึกษาของ
หน่วยงานสังกัดกระทรวงในจังหวัด และเป็นหน่วยข้อมูลสถิติ และจัดทำสารสนเทศทางการศึกษา
ของจังหวัด (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2534 : 90 - 91) นอกจากนี้ยังทำหน้าที่
ประสานงานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษา ส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาของหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวง ภายในจังหวัด รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับ
งานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัด (ศสว.จ.)
ด้านการศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2534 : 4 - 4) ได้แก่การเสนอ
มาตรการให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีการใช้ทรัพยากร และผนึกกำลังในการปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการศึกษา จัดให้มีการศึกษา สืบรวจ วิเคราะห์ วิจัยและทบทวน เพื่อนำผลมารับปรุง
พัฒนาการศึกษาของจังหวัด รวมทั้งปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับการศึกษา
ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือศึกษาธิการจังหวัดหรือตามที่ได้รับ

มอบหมาย ตลอดจนปฏิบัติงานการศึกษาของส่วนราชการอื่น ๆ ในกระทรวงที่มีได้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค และปฏิบัติราชการของกระทรวงซึ่งมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในจังหวัดโดยเฉพาะ

2. ด้านการศาสนา กรมการศาสนาได้มอบอำนาจและหน้าที่ราชการของกรมให้แก่ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บริหารงานในจังหวัด ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 18422/2502 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2502 และได้กำหนดให้ศึกษาธิการจังหวัดมีหน้าที่ตรวจ ชี้แจง แนะนำช่วยเหลือและรับผิดชอบการจัดการศึกษาโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (นิวัตน์ เล็งพานิช. 2533 : 12) งานของกรมการศาสนาที่ศึกษาธิการจังหวัดจะต้องปฏิบัติมีดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป : 71 - 72) คือ

- 2.1 เชิดชู ทำนุบำรุงและส่งเสริมเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวร
- 2.2 ทาหน้าที่ดำเนินการของมหาเถรสมาคมในการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย ตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และมติของมหาเถรสมาคม
- 2.3 ถวายความอุปถัมภ์แก่คณะสงฆ์ไทยในด้านการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์
- 2.4 เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างวัด ตั้งวัด รวมวัด ย้ายวัด ยุบเลิกวัด และการขอพระราชทานวิสุงคามสีมาของวัด ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2507) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505
- 2.5 เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง เพื่อเพิ่มพูนทรัพย์สินของพระพุทธศาสนา ไว้สำหรับใช้จ่ายในกิจการคณะสงฆ์ และบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505
- 2.6 เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับศาสนสมบัติของวัด ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2511) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505
- 2.7 เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการคณะสงฆ์เงินนิกาย และอัมมิกาย ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2520) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

2.8 อุบัติภัยโบราณสถานในต่างประเทศ

2.9 จัดการจริยศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาและประชาชน โดยใช้หลักธรรม

ในศาสนาเป็นหลัก อุดหนุนส่งเสริมและประสานงานให้องค์การ สมาคมเอกชน และสถานศึกษาต่าง ๆ ดำเนินการให้การอบรมทางด้านจริยศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษา ประชาชน

จากหน้าที่ดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประมวลหน้าที่ด้านการศาสนาของศึกษาธิการจังหวัดไว้ดังนี้

1. งานขอสร้างวัด
2. งานขอตั้งวัด
3. งานขอรวมวัด
4. งานย้ายวัด
5. งานยุบเลิกวัด
6. งานขอพระราชทานวิสุงคามสีมา
7. งานยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระสงฆ์
8. งานยกวัดราษฎร์ขึ้นเป็นพระอารามหลวง
9. งานวัดพัฒนาตัวอย่าง
10. งานแต่งตั้ง ไวยาวัจกร
11. งานนิตยภัต
12. งานสำรวจและออกหนังสือสำคัญที่ดินวัดร้าง
13. งานจัดประโยชน์ที่ดินวัดร้าง
14. งานขอและจัดสรรเงินอุดหนุนบูรณะวัด
15. งานขอรับเงินอุดหนุนพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น
16. งานจัดนิติกรรมสัญญาเกี่ยวกับที่ดิน
17. งานเก็บรักษาหนังสือสำคัญที่ดินของวัด
18. งานขอพระราชทานสมณศักดิ์
19. งานจัดการทรัพย์สินอันเป็นศาสนสมบัติกลาง

20. งานดูแลจัดประโยชน์ให้วัด
21. งานโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิย
22. งานถวายอุปัฏฐากในการก่อสร้างวัด
23. งานพุทธสมาคม ยุวพุทธิกสมาคมและแนวผู้เยาว์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2527 ก : 46 - 58)

3. ด้านการวัฒนธรรม ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานด้านการวัฒนธรรมตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2529 : 4) สรุปได้ดังนี้ "การปฏิบัติงานวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดและอำเภอ ดำเนินการควบคู่ไปกับกิจกรรมการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม และกิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่น ในระดับจังหวัด มีคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดเป็นที่ปรึกษา ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองประธานคณะกรรมการจังหวัด ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนงานวัฒนธรรมจังหวัด สนับสนุนส่งเสริมและดำเนินงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมชนบทธรรมเนียมภายในจังหวัด ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด พ.ศ. 2531 และประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด ลงวันที่ 20 กันยายน 2531

ศึกษาธิการจังหวัดจึงเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรมที่อยู่ในจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัดจึงมีหน้าที่บริหารงานและดำเนินงานเกี่ยวกับงานวัฒนธรรมในด้าน การอนุรักษ์ การส่งเสริม การเผยแพร่ และการพัฒนาวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2529 : 14) ดังนี้

3.1 การอนุรักษ์วัฒนธรรม ได้แก่ การดำเนินการเพื่อพิทักษ์รักษามรดกทางวัฒนธรรมที่ได้สะสมหรือสืบทอดมาจากอดีตให้คงอยู่ได้นานที่สุด เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของอนุชนรุ่นหลัง เช่น การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ เป็นต้น

3.2 การส่งเสริมวัฒนธรรม ได้แก่ การสนับสนุนให้การดำเนินงานวัฒนธรรมของจังหวัดสามารถดำเนินงานวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจและคุณธรรมความดีของชนในชาติ เช่น การส่งเสริมการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

และประเพณีต่าง ๆ การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนและประชาชนปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ และค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เป็นต้น

3.3 การเผยแพร่วัฒนธรรม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมไปสู่ประชาชนทางสื่อมวลชนทุกรูปแบบอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ความสามัคคี และความมั่นคงของชาติ เช่น การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมพื้นบ้าน งานประเพณีท้องถิ่น กีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

3.4 การพัฒนาวัฒนธรรม ได้แก่ การดำเนินการเพื่อวางแผนและประสานแผน เพื่อให้วัฒนธรรมเจริญก้าวหน้าโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจด้าน วัฒนธรรมการจัดการศึกษา การปรับปรุงชีวิตประจำวัน และการส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ เช่น จัดทำโครงการพัฒนางานวัฒนธรรมให้เกื้อต่อการพัฒนาประเทศ

นอกเหนือจากภารกิจด้านการวัฒนธรรมแล้ว ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 18 มกราคม 2523 แต่งตั้งให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่อนุรักษ์ ดูแล ตรวจสอบ และรับผิดชอบโบราณสถาน โบราณวัตถุในเขตจังหวัด ให้เป็นไปตามกฎหมาย

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ในด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมตามที่ได้ศึกษาค้นคว้าแล้ว ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยโดยตรง แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอเทียบเคียงได้ ดังนี้

ประมวล ตันยะ (2522 : 86 - 92) ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่ปฏิบัติจริง และที่คาดหวังของหัวหน้าคณะในวิทยาลัยครู" โดยศึกษาจากผู้บริหารวิทยาลัย หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ของวิทยาลัยครู จำนวน 171 คน พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของหัวหน้าคณะวิชาตามทัศนะของอาจารย์หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าคณะวิชาและผู้บริหารโดยส่วนรวม

แล้วมีการปฏิบัติงานธุรการและงบบประมาณมากที่สุด รองลงมาเป็นการบริหารงานบุคคล อาคาร สถานที่และสวัสดิการ วิชาการ กิจกรรมนักศึกษา บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ตามลำดับ จากการเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าคณะวิชาตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่มโดยส่วนรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของหัวหน้าคณะวิชา พบว่า บทบาทที่คาดหวังของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรทิพย์ แก้วสามสี (2529 : 189 - 195) ท้าการวิจัยเรื่อง "บทบาทบริหารงานของศึกษานิเทศก์ในจังหวัดในประเทศไทย" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์จังหวัด ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการ หัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ประจำจังหวัด และผู้ประสานงานกรมสามัญศึกษาจังหวัด พบว่า การบริหารงานจริงของศึกษานิเทศก์จังหวัดได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งที่ความคาดหวังของประชากรผู้ร่วมงาน (กลุ่มตัวอย่าง) ต้องการให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดปฏิบัติสูงในทุกด้าน และยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานจริง กับบทบาทที่คาดหวังให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันไม่เชิงบวกทุกกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อเปรียบเทียบบทบาทการบริหารงานจริงของศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัญญา สาธร (2512 : 135) ท้าการวิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด" โดยศึกษาเฉพาะบทบาทที่คาดหวังเท่านั้น ศึกษาทั้งกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มผู้บริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย และกลุ่มศึกษานิเทศก์จังหวัดเอง พบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยเฉพาะบทบาททางด้านวิชาการนั้น ทั้ง 3 กลุ่ม เห็นขัดแย้งกันใน 2 เรื่อง ต่อไปนี้

1. การวางแผนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ควรให้โรงเรียนเป็นผู้กำหนดโดยลำพัง ไม่ต้องให้นักเรียนรู้เห็น ทดสอบความแตกต่างแล้ว พบว่า ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างทั้งสาม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้นำในการริเริ่มการวิจัยทางการศึกษาภายในจังหวัด แล้วเผยแพร่ผลการวิจัยนั้นไปยังผู้สนใจทราบ ทดสอบความแตกต่างแล้ว พบว่าความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประวัติ เมฆไตรรัตน์ (2535 : 53 - 54) ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้ได้บังคับบัญชา" ซึ่งประกอบด้วยศึกษาธิการอำเภอหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดรวม 432 คน พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีพฤติกรรม ผู้เข้าทั้งมีคิ่ม่่งงานและคิ่ม่่งสั่มพันธ์ุอยู่ในระดับปานกลาง

สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน (2533 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ในด้านการอนุรักษ์ การส่งเสริม การเผยแพร่ และการพัฒนาวัฒนธรรม" พบว่า ศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการบริหารงานวัฒนธรรม ของศึกษาธิการอำเภอโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติในการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุกิจ กลิ่นแก้ว (2531 : 50 -) ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังของการพัฒนาชุมชนเขต 3" กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ พัฒนาการที่อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ และอุบลราชธานี โดยได้ทำการศึกษา 5 ด้าน คือ การจัดเตรียมชุมชน เพื่อฐานรองรับการพัฒนา ด้านการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชน ด้านการพัฒนาคุณภาพของประชาชน ด้านการสร้างเสริมอาชีพและรายได้ของประชาชน และด้านการประสานกิจกรรมพัฒนาระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า บทบาทที่คาดหวังมีค่าสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงในทุกด้าน และพบว่า บทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทั้งรายด้านและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การวิจัยต่างประเทศ

สำหรับการวิจัยต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแล้ว ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยในเรื่องนี้ไว้

จากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัดมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของจังหวัดอย่างกว้างขวางครอบคลุมทุกส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ และการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดดังกล่าวจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลได้นั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีแล้ว ยังจะต้องมีภาวะผู้นำสูง มีสถานภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งการศึกษาธิการจังหวัดจะเป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาได้จะต้องแสดงบทบาทการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตามความเป็นจริงและความคาดหวัง

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

การปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดการกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ได้บังคับบัญชาของศึกษาธิการจังหวัด คือผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั้ง 72 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2535 ได้แก่

1.1	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	144 คน
1.2	หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	432 คน
	รวมประชากรทั้งสิ้น	576 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

โดยใช้ตารางของ ยามาเน่ (Yamane, 1970) ที่มีความเชื่อมั่น 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด	105 คน
2.2	หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	207 คน
	รวมกลุ่มตัวอย่าง	312 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพการดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงคัมภีษา แบ่งเป็น

3.1.1 ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

3.1.2 หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ดำรงคัมภีษาที่มีต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังของศึกษาธิการจังหวัด ในด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่มีต่อการปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังให้ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติในงาน 3 ด้าน คือ การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการจังหวัด
2. สร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อให้ครอบคลุมตามขั้นตอน การปฏิบัติงานในหน้าที่ตามความรับผิดชอบของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยนำไปปรึกษาประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของเนื้อหา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ได้แก่

3.1	ดร.วีระ บำรุงรักษ์	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3.2	นายประสิทธิ์ แดงรัมย์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
3.3	ดร.อิทธิชัย คลี่สุนทร	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3.4	นายสุทัศน์ ทิวทอง	ผู้อำนวยการกองนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3.5	นายบุญเรือง ตันยา	ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try out) กับผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน

5. นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) แบบสอบถาม ด้านการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดมีค่าความเชื่อมั่น 0.98 และแบบสอบถามด้านความคาดหวัง การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด มีค่าความเชื่อมั่น 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือ ให้กลุ่มตัวอย่าง ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตอบแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวันส่งคืนไว้ด้วย ทั้งนี้ ได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังศึกษาธิการจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 จังหวัด (จังหวัดละ 8 ชุด) เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2535 ได้รับคืนภายในวันที่ 21 ธันวาคม 2535 จำนวน 21 จังหวัด ส่วนอีก 18 จังหวัด ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากศึกษาธิการจังหวัดที่ยังมิได้ส่งแบบสอบถาม ในคราวประชุมศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศ ที่โรงแรมน่านเจ้า จังหวัดพิษณุโลก

แบบสอบถาม ในคราวประชุมศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศ ที่โรงแรมน่านเจ้า จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2535 ปรากฏว่า ภายในวันที่ 10 มกราคม 2536 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนครบถ้วน

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดทำข้อมูล

1.1 นำแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้คืนมาทั้งหมด มาตรวจความถูกต้อง ความสมบูรณ์ในการตอบ แล้วคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องครบถ้วนไว้ ปรากฏว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 312 ฉบับ ได้รับคืนมา 312 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2 แยกแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งมีกลุ่มผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

1.3 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกเอาไว้เฉพาะตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติงานมาก ให้ 3 คะแนน

ระดับปฏิบัติงานปานกลาง ให้ 2 คะแนน

ระดับปฏิบัติงานน้อย ให้ 1 คะแนน

1.4 หาคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม เพื่อจัดกลุ่มของระดับการปฏิบัติ โดยใช้ เกณฑ์พิสัย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง ระดับการปฏิบัติกรน้อย

1.5 ทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า โดยใช้ t - test

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

(Statistical Package Social Sciences) โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าที่กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
ของศึกษาธิการจังหวัด โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างตามสมมติฐาน ใช้ t - test
3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α - Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นและผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย ของการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น (Mean)
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- t แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤตของการแจกแจงแบบที (t-Distribution)
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- p แทน ค่าความน่าจะเป็น (Probability)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา

การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษาธิการจังหวัดตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

ดังปรากฏผลตามตาราง 1 - 6

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา

การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน

ศึกษาธิการจังหวัด ดังปรากฏผลตามตาราง 7 - 12

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของ
ศึกษาธิการจังหวัด ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ช่วย
ศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน
ดังปรากฏผลตามตาราง 13 - 14

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดกับหัวหน้าฝ่ายใน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา
การศาสนาและการวัฒนธรรมของศึกษาธิการจังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน ดังปรากฏผล
ตามตาราง 15 - 16

ลำดับผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาตามความมุ่งหมายของ
การศึกษาค้นคว้ารวม 4 ตอน จำนวน 16 ตาราง ดังนี้

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรม ของศึกษาธิการจังหวัดตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด
ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 1 - 6

ตาราง 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การส่งเสริมวิชาชีพของสมาชิกครูสภา	1.66	0.72	น้อย
2. การจัดฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือหลักสูตรต่าง ๆ	2.01	0.71	ปานกลาง
3. การจัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาบุคลากรหลักสูตรต่าง ๆ	1.74	0.72	ปานกลาง
4. การสนับสนุนส่งเสริมและการพัฒนาครูเทศบาล	1.23	0.54	น้อย
5. การติดตามผลการใช้หลักสูตรใหม่ของกรมวิชาการ	1.75	0.73	ปานกลาง
6. การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา	1.75	0.74	ปานกลาง
7. การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู สปช.	1.44	0.75	น้อย

ตาราง 1 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
8. การกำหนดนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ตลอดจนวิธีปฏิบัติราชการใน อ.ก.ค. จังหวัด	1.63	0.72	น้อย
9. การติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้าน อ.พ.ป. และโครงการการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ	1.92	0.72	ปานกลาง
10. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัด	1.80	0.73	ปานกลาง
11. การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด	1.37	0.61	น้อย
12. การรณรงค์เพื่อให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	2.13	0.80	ปานกลาง
13. การตรวจสอบกิจการและการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน	2.35	0.66	มาก
14. การจัดทำกรอบนโยบายและการวางแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.38	0.74	มาก

ตาราง 1 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
15. การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้	2.34	0.74	มาก
16. การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรของจังหวัด	1.83	0.71	ปานกลาง
17. การจัดและส่งเสริมการกีฬาแก่ประชาชนและเยาวชน	2.22	0.89	ปานกลาง
18. การจัดและส่งเสริมการแข่งขันกีฬาและกรีฑานักเรียน	2.30	0.72	ปานกลาง
19. การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน	1.33	0.49	น้อย
20. การจัดให้มีการศึกษา สारวจวิเคราะห์วิจัยและทบทวนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการจัดการศึกษาของจังหวัด	1.53	0.62	น้อย
21. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณหมวดรายจ่ายเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับให้แก่หน่วยงานทางการศึกษา	1.53	0.73	ปานกลาง

ตาราง 1 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
22. การจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/ โครงการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	2.04	0.71	ปานกลาง
23. การขอตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปี ของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด	1.97	0.76	ปานกลาง
24. การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลทางสถิติการ ศึกษา เพื่อ เป็นศูนย์ข้อมูลทางการศึกษา ของจังหวัด	2.23	0.63	ปานกลาง
25. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผล ทางด้านการศึกษาของจังหวัด	2.00	0.73	ปานกลาง
26. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการ การวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	2.00	0.77	ปานกลาง
27. การกำกับเร่งรัด การดำเนินงาน ตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	1.87	0.77	ปานกลาง
28. การนิเทศการศึกษา เพื่อควบคุมและ ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	1.61	0.87	น้อย
29. การติดตามประเมินผล โครงการ กระทรวงศึกษาธิการที่กำหนด	2.00	0.80	ปานกลาง

ตาราง 1 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	X	S.D.	
30. การส่งเสริมสนับสนุนงานแนะแนว การศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน	1.60	0.61	น้อย
รวม	1.85	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงของ
ศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 3 ข้อ คือการจัดทำกรอบนโยบายและการวางแผนพัฒนา
การศึกษาประจำปี (2.38) การตรวจสอบกิจการและการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้ปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (2.35) และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาเพื่อให้
การปฏิบัติงานเป็นไปตามที่กำหนด (2.34) และในระดับน้อย จำนวน 10 ข้อ คือการส่งเสริม
วิชาชีพของสมาชิกครูสภา (1.66) การกำหนดนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลของ
ข้าราชการครู ตลอดจนวิธีปฏิบัติราชการใน อ.ก.ค. จังหวัด (1.63) การนิเทศการศึกษาเพื่อ
ควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา (1.60) การจัดให้มีการศึกษาสำรวจวิเคราะห์วิจัย
และทบทวน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการจัดการศึกษาของจังหวัด (1.53) การพิจารณาจัดสรร
งบประมาณหมวดรายจ่ายเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับให้แก่หน่วยงานทางการศึกษา (1.53)
การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีข้าราชการครู สบช. (1.44)

(1.44) การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด (1.37) การส่งเสริม
และควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน (1.33)
และการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาครูเทศบาล (1.23)

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์
จังหวัด ทางด้านการศาสนา ความความคิดเห็นของผู้ช่วยในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
1. การทำนุบำรุงส่งเสริมเผยแพร่ พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.10	0.73	ปานกลาง
2. การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนสร้าง วัด ตั้งวัดและขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา	2.07	0.72	ปานกลาง
3. การดูแล รักษาและจัดการศาสนสมบัติใน จังหวัด	2.00	0.75	ปานกลาง
4. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะสงฆ์ในภิกขาและอณิณิกขาในจังหวัด	1.25	0.58	น้อย
5. การถวายความอุปถัมภ์แก่คณะสงฆ์ใน จังหวัด	2.07	0.75	ปานกลาง
6. การจัดเก็บประโยชน์ของศาสนสมบัติตามที่ กรมการศาสนามอบหมาย	2.03	0.78	ปานกลาง
7. การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์นำ หลักสูตรไปสอนจริยธรรมหรือจริยศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา	1.87	0.73	ปานกลาง
8. การส่งเสริมและประสานงานให้องค์การ ภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิ และสถาบัน การศึกษาดำเนินการให้การอบรมจริยศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน	1.80	0.69	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. การเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทางด้าน การศาสนา	2.00	0.65	ปานกลาง
10. การดำเนินงานด้านการอุปถัมภ์การ ศาสนศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์	1.80	0.68	ปานกลาง
11. การสนับสนุนส่งเสริมพุทธสมาคมประจำ จังหวัด อบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา	1.70	0.68	ปานกลาง
12. การสนับสนุนงานของพระธรรมทูตในการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.07	0.80	ปานกลาง
13. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของ พระจริยนิเทศก์ในจังหวัด	1.79	0.70	ปานกลาง
14. การส่งเสริมศูนย์ศึกษาพุทธศาสนา วันอาทิตย์	1.83	0.73	ปานกลาง
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานและ สถานศึกษาจัดกิจกรรมวันสำคัญทาง ศาสนา	2.27	0.77	ปานกลาง
16. การสนับสนุนให้สมาคมชมรม มูลนิธิ และองค์การ เอกชนจัดกิจกรรมวันสำคัญ ทางศาสนา	2.07	0.86	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
17. การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา	1.61	0.64	น้อย
18. การส่งเสริมเผยแพร่หลักธรรมเพื่อให้ประชาชนนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	1.71	0.66	ปานกลาง
18. การสนับสนุนให้วัดคำนึงการจัดสาธารณูปการและสาธารณะสงเคราะห์แก่ประชาชน	1.69	0.69	ปานกลาง
20. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลด้านการศาสนา	1.69	0.72	ปานกลาง
21. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศาสนาของจังหวัด	1.88	0.67	ปานกลาง
22. การติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนบูรณะวัด	1.77	0.74	ปานกลาง
23. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอบรมประชาชนประจำตำบล	1.66	0.72	น้อย
24. การส่งเสริมและจัดให้มีการถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ	1.77	0.74	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
25. การส่งเสริมให้วัดปลูกต้นไม้หรืออนุรักษ์ต้นไม้ในวัดและที่ธรณีสงฆ์	2.16	0.77	ปานกลาง
รวม	1.86	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย 3 ข้อ คือการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์จีนิกายและอหิณิกายในจังหวัด (1.25) รองลงมา ได้แก่ การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา (1.61) และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอบรมประชาชนประจำตำบล (1.66)

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์
จังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การดำเนินการให้โรงแรมปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงแรมโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม	1.66	0.74	น้อย
2. การติดตามและเสนอแนะให้ผู้รับ บุตรบุญธรรมได้ปฏิบัติตามกฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	1.58	0.66	น้อย
3. การดำเนินการให้โรงพยาบาลปฏิบัติตาม กฎหมายโดยเฉพาะด้านการเผยแพร่ ภาพยนต์ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของชาติ	1.38	0.61	น้อย
4. การจัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้านของจังหวัด	1.73	0.71	ปานกลาง
5. การจัดและส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น	1.95	0.75	ปานกลาง
6. การสำรวจ จัดเก็บข้อมูลโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ เพื่อขึ้นทะเบียน	1.89	0.70	ปานกลาง
7. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้าน วัฒนธรรมของจังหวัด	1.85	0.65	ปานกลาง
8. การกำหนดนโยบายและแผนงานส่งเสริม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและประเพณี ของจังหวัด	1.87	0.73	ปานกลาง
9. การป้องกันการทำลายโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ	1.71	0.72	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
10. การส่งเสริมสนับสนุนให้สังคมมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	1.74	0.69	ปานกลาง
11. การให้ความร่วมมือกับกรมศิลปากร ในการสำรวจตรวจสอบการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	2.96	0.76	ปานกลาง
12. การวางแผนซ่อมแซม อนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ	1.52	0.69	น้อย
13. การวางแผนซ่อมแซม และการเก็บรักษา ศิลปวัตถุ	1.46	0.64	ปานกลาง
14. การจัดกิจกรรมและพัฒนาบุคลากรทาง วัฒนธรรม	1.50	0.64	น้อย
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัด กิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ	2.18	0.73	ปานกลาง
16. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทาง การศึกษาจัดกิจกรรมงานรัฐพิธีต่าง ๆ	2.24	0.77	ปานกลาง
17. การสนับสนุนชักชวนให้สมาคม ชมรม มูลนิธิและองค์กรเอกชนจัดกิจกรรม ประเพณีต่าง ๆ	1.04	0.73	น้อย

ตาราง 3 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
18. การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ งานด้านวัฒนธรรม	1.63	0.61	น้อย
19. การเผยแพร่/กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน	1.58	0.66	น้อย
20. การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม เผยแพร่ผ่านทางหน่วยงานและสถานศึกษา	1.76	0.67	ปานกลาง
21. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ทำการประกวดผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม	1.73	0.74	ปานกลาง
22. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ	2.04	0.75	ปานกลาง
23. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	2.05	0.78	ปานกลาง
24. การส่งเสริมสนับสนุน ฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน	1.85	0.73	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
25. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนเกิดความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	2.16	0.79	ปานกลาง
รวม	1.80	0.51	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงของ
ศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติระดับน้อย 8 ข้อ และข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือการดำเนินการ
ให้โรงแรมปฏิบัติตาม พ.ร.บ.โรงแรม (1.66) การติดตามและเสนอแนะให้ผู้รับบุตรบุญธรรม
ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย (1.58) การดำเนินการให้โรงภาพยนตร์ปฏิบัติตามกฎหมาย (1.38)
การวางแผนซ่อมแซม อนุรักษ์โบราณสถาน (1.52) การจัดกิจกรรมและพัฒนาบุคลากรทาง
วัฒนธรรม (1.50) การสนับสนุนชักชวนให้สมาคม ชมรม มูลนิธิและองค์กรเอกชนจัดกิจกรรม
ประเพณีต่าง ๆ (1.04) การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ผลงานด้านวัฒนธรรม (1.63)
และการเผยแพร่กิจกรรมด้านวัฒนธรรม (1.58)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด
ทางด้านการศึกษา ตามความคาดหวังของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การส่งเสริมวิชาชีพของสมาชิกครูสภา	2.52	0.75	มาก
2. การจัดฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือหลักสูตรต่าง ๆ	2.53	0.69	มาก
3. การจัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาบุคลากรหลักสูตรต่าง ๆ	2.41	0.74	มาก
4. การสนับสนุนส่งเสริมและการพัฒนาครูเทศบาล	2.03	0.71	ปานกลาง
5. การติดตามผลการใช้หลักสูตรใหม่ของกรมวิชาการ	2.53	0.72	มาก
6. การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา	2.40	0.69	มาก
7. การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู สบช.	2.17	0.07	ปานกลาง
8. การกำหนดนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ตลอดจนวิธีปฏิบัติราชการใน อ.ก.ค. จังหวัด	2.38	0.75	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. การติดตามและประเมินผล โครงการ การพัฒนาหมู่บ้าน อ.พ.ป. และ โครงการการพัฒนาชนบทของกระทรวง ศึกษาธิการ	2.61	0.58	มาก
10. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัด	2.55	0.55	มาก
11. การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากร ทางการศึกษาของจังหวัด	2.13	0.72	ปานกลาง
12. การรณรงค์เพื่อให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	2.69	0.64	มาก
13. การตรวจสอบกิจการและการดำเนินงาน ของโรงเรียนเอกชนให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน	2.83	0.43	มาก
14. การจัดทำกรอบนโยบายและการวางแผน พัฒนาการศึกษาประจำปี	2.82	0.43	มาก
15. การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามที่ กำหนดไว้	2.81	0.42	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
16. การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรของจังหวัด	2.63	0.64	มาก
17. การจัดและส่งเสริมการกีฬาแก่ประชาชนและเยาวชน	2.73	0.54	มาก
18. การจัดและส่งเสริมการแข่งขันกีฬาและกรีฑานักเรียน	2.80	0.42	มาก
19. การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.23	0.65	ปานกลาง
20. การจัดให้มีการศึกษา สำนวจวิเคราะห์วิจัยและทบทวน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการจัดการศึกษาของจังหวัด	2.65	0.54	มาก
21. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณหมวดรายจ่ายเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับให้แก่หน่วยงานทางการศึกษา	2.47	0.76	มาก
22. การจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	2.75	0.53	มาก
23. การขอตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดให้	2.73	0.58	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
24. การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลทางสถิติการศึกษา เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลทางการศึกษาของศึกษาของจังหวัด	2.83	0.43	มาก
25. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลทางด้านการศึกษาของจังหวัด	2.77	0.50	มาก
26. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	2.78	0.54	มาก
27. การกำกับเร่งรัด การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	2.75	0.57	มาก
28. การนิเทศการศึกษา เพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	2.67	0.57	มาก
29. การติดตามประเมินผลโครงการกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนด	2.85	0.41	มาก
30. การส่งเสริมสนับสนุนงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน	2.49	0.64	มาก
รวม	2.58	0.36	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติปานกลางมี 4 ข้อ คือ การสนับสนุน ส่งเสริม และการพัฒนาครูเทศบาล (2.03) การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครู สปช. (2.17) การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด (2.13) และการส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา (2.23)

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด
ทางด้านการศึกษา ตามความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
1. การทำบุญบำรุงส่งเสริมเผยแพร่ พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.69	0.59	มาก
2. การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนสร้าง วัด ตั้งวัดและขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา	2.45	0.63	มาก
3. การดูแล รักษาและจัดการศาสนสมบัติใน จังหวัด	2.59	0.60	มาก
4. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะสงฆ์จันิกายและอนัมนิกายในจังหวัด	1.90	0.81	มาก
5. การถวายเป็นอุทิศแด่คณะสงฆ์ใน จังหวัด	2.57	0.60	ปานกลาง
6. การจัดเก็บประ โยชน์ของศาสนสมบัติตามที่ กรมการศาสนามอบหมาย	2.54	0.62	มาก
7. การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์นำ หลักสูตรไปสอนจริยธรรมหรือจริยศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา	2.68	0.58	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
8. การส่งเสริมและประสานงานให้องค์การภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิและสถาบันการศึกษาดำเนินการให้การอบรมจริยธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน	2.60	0.61	มาก
9. การเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทางด้านศาสนา	2.78	1.44	มาก
10. การดำเนินงานด้านการอุปถัมภ์การศาสนศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์	2.56	0.60	มาก
11. การสนับสนุนส่งเสริมพุทธสมาคมประจำจังหวัด อบรมเผยแผ่พุทธศาสนา	2.62	0.56	มาก
12. การสนับสนุนงานของพระธรรมทูตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.69	0.54	มาก
13. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของพระจริยนิเทศก์ในจังหวัด	2.49	0.64	มาก
14. การส่งเสริมศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์	2.62	0.56	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษาจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	2.82	0.04	มาก
16. การสนับสนุนให้สมาคมชมรม มูลนิธิ และองค์การเอกชนจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	2.69	0.52	มาก
17. การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา	2.50	0.62	มาก
18. การส่งเสริมเผยแพร่หลักธรรมเพื่อให้ประชาชนนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	2.50	0.68	มาก
19. การสนับสนุนให้วัดดำเนินการจัดสาธารณูปการและสาธารณะสงเคราะห์แก่ประชาชน	2.48	0.64	มาก
20. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลด้านการศาสนา	2.55	0.60	มาก
21. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศาสนาของจังหวัด	2.71	0.53	มาก
22. การติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนบูรณะวัด	2.66	0.55	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
23. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โครงการอบรมประชาชนประจำตำบล	2.52	0.62	มาก
24. การส่งเสริมและจัดให้มีการถวายความรู้ แก่พระสังฆาธิการ	2.59	0.60	มาก
25. การส่งเสริมให้วัดปลูกต้นไม้หรืออนุรักษ์ ต้นไม้ในวัดและที่ธรณีสงฆ์	2.72	0.53	มาก
รวม	2.58	0.43	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของ
ศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์
เงินนิกาย และอัมเณนิกายในจังหวัด (1.90)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด
ทางด้านการวัฒนธรรม ตามความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การดำเนินการให้โรงแรมปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงแรมโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม	2.51	0.64	มาก
2. การติดตามและ เสนอแนะให้ผู้รับ บุตรบุญธรรมให้ปฏิบัติตามกฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	2.30	0.64	ปานกลาง
3. การดำเนินการให้โรงภาพยนตร์ปฏิบัติตาม กฎหมาย โดยเฉพาะด้านการเผยแพร่ ภาพยนตร์ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของชาติ	2.41	0.69	
4. การจัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้านของจังหวัด	2.59	0.66	มาก
5. การจัดและส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น	2.70	0.55	มาก
6. การสำรวจ จัดเก็บข้อมูลโบราณสถานใน วัดถุและศิลปวัตถุ เพื่อขึ้นทะเบียน	2.68	0.55	มาก
7. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้าน วัฒนธรรมของจังหวัด	2.58	0.57	มาก
8. การกำหนดนโยบายและแผนงานส่งเสริม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและประเพณี ของจังหวัด	2.59	0.63	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. การป้องกันการทลายโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ	2.59	0.57	มาก
10. การส่งเสริมสนับสนุนให้สังคมมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	2.58	0.60	มาก
11. การให้ความร่วมมือกับกรมศิลปากร ในการสำรวจตรวจสอบการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	2.62	0.58	มาก
12. การวางแผนซ่อมแซม อนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ	2.40	0.64	มาก
13. การวางแผนซ่อมแซม และการเก็บรักษา ศิลปวัตถุ	2.36	0.65	มาก
14. การจัดกิจกรรมและพัฒนาบุคลากรทาง วัฒนธรรม	2.40	0.63	มาก
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัด กิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ	2.70	0.50	มาก
16. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทาง การศึกษาจัดกิจกรรมงานรัฐพิธีต่าง ๆ	2.73	0.46	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
17. การสนับสนุนชักชวนให้สมาคม ชมรม มูลนิธิและองค์กรเอกชนจัดกิจกรรม ประเพณีต่าง ๆ	2.60	0.58	มาก
18. การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ งานด้านวัฒนธรรม	2.48	0.67	มาก
19. การเผยแพร่กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน	2.48	0.70	มาก
20. การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม เผยแพร่ผ่านทางหน่วยงานและสถานศึกษา	2.58	0.60	มาก
21. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ทำการประกวดผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม	2.49	0.64	มาก
22. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ	2.69	0.57	มาก
23. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	2.69	0.57	มาก
24. การส่งเสริมสนับสนุน ฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน	2.62	0.63	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
25. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนเกิดความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	2.72	0.61	มาก
รวม	2.56	0.44	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ คือการติดตามและเสนอแนะให้ผู้รับบุตรบุญธรรมได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (2.30)

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ของศึกษาธิการจังหวัด ตามความคิดเห็น ของหัวหน้าฝ่ายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ดังปรากฏผล ตามตาราง 7 - 12

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการ จังหวัด ทางด้านการศึกษา ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การส่งเสริมวิชาชีพของสมาชิกคุรุสภา	1.76	0.66	ปานกลาง
2. การจัดฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือหลักสูตรต่าง ๆ	1.89	0.78	ปานกลาง
3. การจัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาบุคลากร หลักสูตรต่าง ๆ	1.76	0.67	ปานกลาง
4. การสนับสนุนส่งเสริมและการพัฒนาครูเทศบาล	1.29	0.55	น้อย
5. การติดตามผลการใช้หลักสูตรใหม่ของกรมวิชาการ	1.84	0.66	ปานกลาง
6. การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา	1.83	0.70	ปานกลาง
7. การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู สบช.	1.65	0.73	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
8. การกำหนดนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ครอบคลุมวิธีปฏิบัติราชการใน อ.ก.ค. จังหวัด	1.79	0.63	ปานกลาง
9. การติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้าน อ.พ.ป. และโครงการการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ	1.99	0.69	ปานกลาง
10. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัด	1.86	0.69	ปานกลาง
11. การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด	1.47	0.67	น้อย
12. การรณรงค์เพื่อให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	2.19	0.72	ปานกลาง
13. การตรวจสอบกิจการและการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน	2.34	0.72	มาก
14. การจัดทำกรอบนโยบายและการวางแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.33	0.71	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
15. การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้	2.24	0.70	ปานกลาง
16. การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรของจังหวัด	1.86	0.74	ปานกลาง
17. การจัดและส่งเสริมการกีฬาแก่ประชาชนและเยาวชน	2.41	0.78	มาก
18. การจัดและส่งเสริมการแข่งขันกีฬาและกรีฑานักเรียน	2.23	0.76	ปานกลาง
19. การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน	1.54	0.62	น้อย
20. การจัดให้มีการศึกษา สारวจวิเคราะห์วิจัยและทบทวนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการจัดการศึกษาของจังหวัด	1.71	0.66	ปานกลาง
21. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณหมวดรายจ่ายเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับให้แก่หน่วยงานทางการศึกษา	1.73	0.72	ปานกลาง
22. การจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	2.09	0.72	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
23. การขอตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดให้	2.05	0.71	ปานกลาง
24. การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลทางสถิติการศึกษาเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลทางการศึกษาของจังหวัด	2.15	0.74	ปานกลาง
25. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลทางด้านการศึกษาของจังหวัด	1.94	0.70	ปานกลาง
26. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	1.97	0.69	ปานกลาง
27. การกำกับเร่งรัด การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	1.98	0.72	ปานกลาง
28. การนิเทศการศึกษา เพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	1.66	0.67	น้อย
29. การติดตามประเมินผลโครงการกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนด	2.05	0.74	ปานกลาง
30. การส่งเสริมสนับสนุนงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน	1.67	0.65	ปานกลาง
รวม	1.90	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมาก จำนวน 2 ข้อ คือการตรวจสอบกิจการและการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน (2.34) และการจัดและส่งเสริมการกีฬาแก่ประชาชนและเยาวชน (2.41) และข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ ได้แก่ การสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาครูเทศบาล (1.29) การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด (1.47) การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฝั่งกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน (1.54) การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีข้าราชการครู สบช. (1.65) และการนิเทศการศึกษาเพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา (1.66)

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการ
จังหวัด ทางด้านการศาสนา ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
1. การทำบุญบำรุงส่งเสริมเผยแพร่ พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.11	0.70	ปานกลาง
2. การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนสร้าง วัด ตั้งวัดและขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา	1.92	0.69	ปานกลาง
3. การดูแล รักษาและจัดการศาสนสมบัติใน จังหวัด	2.07	0.75	น้อย
4. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะสงฆ์จันนิกายและอนัมนิกายในจังหวัด	1.36	0.73	ปานกลาง
5. การถวายความอุปถัมภ์แก่คณะสงฆ์ใน จังหวัด	2.12	0.72	ปานกลาง
6. การจัดเก็บประโยชน์ของศาสนสมบัติตามที่ กรมการศาสนามอบหมาย	2.10	0.79	ปานกลาง
7. การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์นำ หลักสูตรม ไปสอนจริยธรรมหรือจริยศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา	2.00	0.72	ปานกลาง
8. การส่งเสริมและประสานงานให้องค์การ ภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิ และสถาบัน การศึกษาดำเนินการให้การอบรมจริยศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน	1.91	0.69	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. การเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทางด้านศาสนา	1.99	0.71	ปานกลาง
10. การดำเนินงานด้านการอุปถัมภ์การศาสนศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์	1.80	0.69	ปานกลาง
11. การสนับสนุนส่งเสริมพุทธสมาคมประจำจังหวัด อบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา	1.81	0.71	ปานกลาง
12. การสนับสนุนงานของพระธรรมทูตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.09	0.75	ปานกลาง
13. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของพระจริยนิเทศก์ในจังหวัด	1.88	0.74	ปานกลาง
14. การส่งเสริมศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์	1.83	0.77	ปานกลาง
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษาจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	2.26	0.77	ปานกลาง
16. การสนับสนุนให้สมาคมชมรม มูลนิธิ และองค์การ เอกชนจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	1.98	0.78	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
17. การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา	1.67	0.68	ปานกลาง
18. การส่งเสริมเผยแพร่หลักธรรมเพื่อให้ประชาชนนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	1.80	0.73	ปานกลาง
19. การสนับสนุนให้วัดดำเนินการจัดสาธารณูปการและสาธารณะสงเคราะห์แก่ประชาชน	1.79	0.71	ปานกลาง
20. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลด้านการศาสนา	1.72	0.67	ปานกลาง
21. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศาสนาของจังหวัด	1.79	0.69	ปานกลาง
22. การติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนบูรณะวัด	1.95	0.77	ปานกลาง
23. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอบรมประชาชนประจำตำบล	1.72	0.68	ปานกลาง
24. การส่งเสริมและจัดให้มีการถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการ	1.88	0.72	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
25. การส่งเสริมให้วัดปลูกต้นไม้หรืออนุรักษ์ต้นไม้ในวัดและที่ธรณีสงฆ์	2.08	0.76	ปานกลาง
รวม	1.90	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ คือการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์เงินนิกายและอนัมนิกายในจังหวัด (1.36)

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์
จังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การดำเนินการให้โรงแรมปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงแรมโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม การติดตามและเสนอแนะให้ผู้รับ บุตรบุญธรรม ได้ปฏิบัติตามกฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	1.61	0.69	น้อย
3. การดำเนินการให้โรงภาพยนตร์ปฏิบัติตาม กฎหมายโดยเฉพาะด้านการเผยแพร่ ภาพยนตร์ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของชาติ	1.51	0.64	น้อย
4. การจัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้านของจังหวัด	1.86	0.70	ปานกลาง
5. การจัดและส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น	1.95	0.75	ปานกลาง
6. การสำรวจ จัดเก็บข้อมูลโบราณสถานใน วัดฤๅและศิลปวัตถุ เพื่อขึ้นทะเบียน	1.93	0.72	ปานกลาง
7. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้าน วัฒนธรรมของจังหวัด	1.87	0.66	ปานกลาง
8. การกำหนดนโยบายและแผนงานส่งเสริม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและประเพณี ของจังหวัด	1.84	0.68	ปานกลาง
9. การป้องกันการทำลายโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ	1.80	0.73	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
10. การส่งเสริมสนับสนุนให้สังคมมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	1.86	0.71	ปานกลาง
11. การให้ความร่วมมือกับกรมศิลปากร ในการสำรวจตรวจสอบการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	2.03	0.71	ปานกลาง
12. การวางแผนซ่อมแซม อนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ	1.67	0.71	ปานกลาง
13. การวางแผนซ่อมแซม และการเก็บรักษา ศิลปวัตถุ	1.62	0.68	น้อย
14. การจัดกิจกรรมและพัฒนาบุคลากรทาง วัฒนธรรม	1.59	0.67	น้อย
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัด กิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ	2.08	0.76	ปานกลาง
16. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทาง การศึกษาจัดกิจกรรมงานรัฐพิธีต่าง ๆ	2.24	0.72	ปานกลาง
17. การสนับสนุนชักชวนให้สมาคม ชมรม มูลนิธิและองค์กรเอกชนจัดกิจกรรม ประเพณีต่าง ๆ	1.99	0.74	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
18. การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ งานด้านวัฒนธรรม	1.62	0.61	น้อย
19. การเผยแพร่/กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน	1.68	0.66	ปานกลาง
20. การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม เผยแพร่ผ่านทางหน่วยงานและสถานศึกษา	1.76	0.69	ปานกลาง
21. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ทำการประกวดผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม	1.79	0.60	ปานกลาง
22. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ	2.03	0.69	ปานกลาง
23. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	2.04	0.71	ปานกลาง
24. การส่งเสริมสนับสนุน ฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน	1.88	0.74	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{x}	S.D.	
25. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนเกิดความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	2.22	0.73	ปานกลาง
รวม	1.85	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย 5 ข้อ ได้แก่ การดำเนินการให้โรงภาพยนตร์ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเฉพาะการเผยแพร่ภาพยนตร์ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของชาติ (1.51) การจัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทางวัฒนธรรม (1.59) การติดตามและเสนอแนะให้ผู้รับบุตรบุญธรรมได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (1.61) การวางแผนซ่อมแซมและเก็บรักษาศิลปวัตถุ กับการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่งานด้านวัฒนธรรม (1.62)

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด
ทางด้านการศึกษา ตามความคาดหวังของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การส่งเสริมวิชาชีพของสมาชิกคุรุสภา	2.48	0.78	มาก
2. การจัดฝึกอบรมวิชาชีพผู้กำกับลูกเสือหลักสูตรต่าง ๆ	2.42	0.87	มาก
3. การจัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาทุกภาคหลักสูตรต่าง ๆ	2.38	0.80	มาก
4. การสนับสนุนส่งเสริมและการพัฒนาครูเทศบาล	1.94	0.79	ปานกลาง
5. การติดตามผลการใช้หลักสูตรใหม่ของกรมวิชาการ	2.48	0.79	มาก
6. การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา	2.34	0.82	มาก
7. การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู สบช.	2.11	0.82	ปานกลาง
8. การกำหนดนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ตลอดจนวิธีปฏิบัติราชการใน อ.ก.ค. จังหวัด	2.27	0.87	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. การติดตามและประเมินผลโครงการ การพัฒนาหมู่บ้าน อ.พ.ป. และ โครงการการพัฒนาชนบทของกระทรวง ศึกษาธิการ	2.55	0.73	มาก
10. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัด	2.43	0.78	มาก
11. การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากร ทางการศึกษาของจังหวัด	2.08	0.92	ปานกลาง
12. การรณรงค์เพื่อให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	2.56	0.80	มาก
13. การตรวจสอบกิจการและการดำเนินงาน ของโรงเรียนเอกชนให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน	2.68	0.72	มาก
14. การจัดทำกรอบนโยบายและการวางแผน พัฒนาการศึกษาประจำปี	2.62	0.76	มาก
15. การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามที่ กำหนดไว้	2.56	0.75	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
16. การสนับสนุนและส่งเสริมการจัด สวัสดิการให้แก่บุคลากรของจังหวัด	2.54	0.77	มาก
17. การจัดและส่งเสริมการกีฬาแก่ประชาชน และเยาวชน	2.54	0.81	มาก
18. การจัดและส่งเสริมการแข่งขันกีฬาและ กรีฑานักเรียน	2.58	0.77	มาก
19. การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐาน การศึกษาของสถาบันการศึกษา สังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.11	0.80	มาก
20. การจัดให้มีการศึกษา สัรวจวิเคราะห์ วิจัยและทบทวนเพื่อนำผลมาปรับปรุง การจัดการศึกษาของจังหวัด	2.49	0.74	มาก
21. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณหมวด รายจ่ายเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับให้แก่ หน่วยงานทางการศึกษา	2.39	0.79	มาก
22. การจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/ โครงการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	2.49	0.85	มาก
23. การขอตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปี ของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา	2.54	0.83	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
24. การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลทางสถิติการศึกษา เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลทางการศึกษาของศึกษาของจังหวัด	2.63	0.74	มาก
25. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลทางด้านการศึกษาของจังหวัด	2.65	0.71	มาก
26. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด	2.61	0.75	มาก
27. การกำกับเร่งรัด การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	2.56	0.77	มาก
28. การนิเทศการศึกษา เพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา	2.46	0.77	มาก
29. การติดตามประเมินผลโครงการกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนด	2.58	0.76	มาก
30. การส่งเสริมสนับสนุนงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน	2.40	0.77	มาก
รวม	2.45	0.59	มาก

จากตาราง 10 พบว่า หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติปานกลาง จำนวน 4 ข้อ คือ การสนับสนุนส่งเสริมและการพัฒนาครูเทศบาล (1.94) การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครู สบช. (2.11) การกำหนดนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู (2.27) การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด (2.08)

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด
 ทางด้านการศาสนา ตามความคาดหวังของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การทบทวนบำรุงส่งเสริมเผยแพร่ พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.57	0.73	มาก
2. การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนสร้าง วัด ตั้งวัดและขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา	2.30	0.77	ปานกลาง
3. การดูแล รักษาและจัดการศาสนสมบัติใน จังหวัด	2.78	0.92	มาก
4. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะสงฆ์จันิกายและอัมณิกายในจังหวัด	1.78	0.92	ปานกลาง
5. การถวายความอุปถัมภ์แก่คณะสงฆ์ใน จังหวัด	2.43	0.80	มาก
6. การจัดเก็บประโยชน์ของศาสนสมบัติตามที่ กรมการศาสนามอบหมาย	2.39	0.82	มาก
7. การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์นำ หลักธรรม ไปสอนจริยธรรมหรือจริยศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา	2.56	0.75	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
8. การส่งเสริมและประสานงานให้องค์การภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิและสถาบันการศึกษาดำเนินการให้การอบรมจริยธรรมแก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชน	2.50	0.72	มาก
9. การเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทางด้านศาสนา	2.51	1.76	มาก
10. การดำเนินงานด้านการอุปถัมภ์การศาสนศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์	2.34	0.80	มาก
11. การสนับสนุนส่งเสริมพุทธสมาคมประจำจังหวัด อบรมเผยแพร่พุทธศาสนา	2.32	0.79	ปานกลาง
12. การสนับสนุนงานของพระธรรมทูตในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในจังหวัด	2.41	0.80	มาก
13. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของพระจริยนิเทศก์ในจังหวัด	2.34	0.81	มาก
14. การส่งเสริมศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์	2.37	0.81	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษาจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	2.51	0.79	มาก
16. การสนับสนุนให้สมาคมชมรม มูลนิธิ และองค์การเอกชนจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	2.38	0.83	มาก
17. การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา	2.32	0.80	ปานกลาง
18. การส่งเสริมเผยแพร่หลักธรรมเพื่อให้ประชาชนนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	2.35	0.78	มาก
19. การสนับสนุนให้วัดดำเนินการจัดสาธารณูปการและสาธารณะสงเคราะห์แก่ประชาชน	2.33	0.79	ปานกลาง
20. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลด้านการศาสนา	2.32	0.83	ปานกลาง
21. การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศาสนาของจังหวัด	2.41	0.76	มาก
22. การติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนบูรณะวัด	2.50	0.74	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
23. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โครงการอบรมประชาชนประจำตำบล	2.35	0.78	มาก
24. การส่งเสริมและจัดให้มีการถวายความรู้ แก่พระสังฆาธิการ	2.47	0.77	มาก
25. การส่งเสริมให้วัดปลูกต้นไม้หรืออนุรักษ์ ต้นไม้ในวัดและที่ธรณีสงฆ์	2.49	0.81	มาก
รวม	2.39	0.62	มาก

จากตาราง 11 พบว่า หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีระดับการปฏิบัติปานกลาง จำนวน 6 ข้อ คือ การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนสร้างวัด ตั้งวัด และขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา (2.30) การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์เงินนิกายและอหิงนิกาย (1.78) การสนับสนุนส่งเสริมพุทธสมาคมประจำจังหวัด อบรมเผยแพร่พุทธศาสนา (2.32) การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา (2.38) การสนับสนุนให้วัดดำเนินการจัดสาธารณูปการและสาธารณะสงเคราะห์แก่ประชาชน (2.33) และการวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลด้านการศาสนา (2.32)

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด
ทางด้านวัฒนธรรม ตามความคาดหวังของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. การดำเนินการให้โรงแรมปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงแรมโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม	2.35	0.77	มาก
2. การติดตามและ เสนอแนะให้ผู้รับ บุตรบุญธรรมได้ปฏิบัติตามกฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	2.14	0.83	ปานกลาง
3. การดำเนินการ เพื่อให้โรงพยาบาลนต ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเฉพาะด้านการ เผยแพร่ภาพยนตร์ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม ของชาติ	2.21	0.82	ปานกลาง
4. การจัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้านของจังหวัด	2.42	0.78	มาก
5. การจัดและส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น	2.48	0.79	มาก
6. การสำรวจ จัดเก็บข้อมูล โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ เพื่อขึ้นทะเบียน	2.46	0.78	มาก
7. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้าน วัฒนธรรมของจังหวัด	2.48	0.77	มาก
8. การกำหนดนโยบายและแผนงานส่งเสริม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและประเพณี ของจังหวัด	2.41	0.84	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. การป้องกันการทลายโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ	2.41	0.81	มาก
10. การส่งเสริมสนับสนุนให้สังคมมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	2.41	0.81	มาก
11. การให้ความร่วมมือกับกรมศิลปากร ในการสำรวจตรวจสอบการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	2.42	0.82	มาก
12. การวางแผนซ่อมแซม อนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ	2.30	0.82	ปานกลาง
13. การวางแผนซ่อมแซม และการเก็บรักษา ศิลปวัตถุ	2.30	0.80	ปานกลาง
14. การจัดกิจกรรมและพัฒนาบุคลากรทาง วัฒนธรรม	2.31	0.81	ปานกลาง
15. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัด กิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ	2.45	0.80	มาก
16. การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทาง การศึกษาจัดกิจกรรมงานรัฐพิธีต่าง ๆ	2.49	0.80	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
17. การสนับสนุนชักชวนให้สมาคม ชมรม มูลนิธิและองค์กรเอกชนจัดกิจกรรม ประเพณีต่าง ๆ	2.41	0.81	มาก
18. การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ งานด้านวัฒนธรรม	2.41	0.70	มาก
19. การเผยแพร่/กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน	2.37	0.76	มาก
20. การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม เผยแพร่ผ่านทางหน่วยงานและสถานศึกษา	2.41	0.76	มาก
21. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ทำการประกวดผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม	2.42	0.76	มาก
22. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ	2.56	0.73	มาก
23. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	2.56	0.76	มาก
24. การส่งเสริมสนับสนุน ฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน	2.48	0.76	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	ความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติ
	X	S.D.	
25. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชนเกิดความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	2.59	0.77	มาก
รวม	2.41	0.63	มาก

จากตาราง 12 พบว่า หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติปานกลาง จำนวน 5 ข้อ คือ การติดตามเสนอแนะให้ผู้รับบุตรบุญธรรมได้ปฏิบัติตามกฎหมาย (2.14) การดำเนินการให้โรงพยาบาลนค้ปฏิบัติตามกฎหมาย (2.21) การวางแผนซ่อมแซม อนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ (2.30) การวางแผนซ่อมแซม และการเก็บรักษาศิลปวัตถุ (2.30) และการจัดกิจกรรมและพัฒนาบุคลากรทางวัฒนธรรม (2.31)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของ
 ศึกษาธิการจังหวัดด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมตามความคิดเห็นของผู้ช่วย
 ศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน
 ดังปรากฏผลตามตาราง 13 - 14

ตาราง 13 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการ
 จังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	การปฏิบัติจริง		ความคาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการศึกษา	1.85	0.47	2.38	0.36	-17.37*
2. ด้านการศาสนา	1.86	0.53	2.38	0.43	-9.49*
3. ด้านการวัฒนธรรม	1.80	0.51	2.36	0.44	-14.73*
รวม	1.84	0.47	2.37	0.38	-16.68*

*p < .05

จากตาราง 13 พบว่า การปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังตามความคิดเห็นของผู้ช่วย
 ศึกษาธิการจังหวัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ
 สมมติฐานที่ตั้งไว้ คือการปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด
 ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา มีความ
 แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	การปฏิบัติจริง		ความคาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการศึกษา	1.90	0.42	2.45	0.59	-10.98*
2. ด้านการศาสนา	1.90	0.49	2.39	0.62	-9.49*
3. ด้านการวัฒนธรรม	1.85	0.48	2.41	0.63	-10.33*
รวม	1.88	0.41	2.42	0.58	-10.64*

*p < .05

จากตาราง 14 พบว่า การปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือการปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดในการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน ดังปรากฏผลตามตาราง 15 - 16

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดในการปฏิบัติจริง ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้าน

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	หัวหน้าฝ่ายฯ		ผช.ศึกษาฯ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการศึกษา	1.90	0.42	1.85	0.47	0.88
2. ด้านการศาสนา	1.90	0.49	1.87	0.53	0.64
3. ด้านการวัฒนธรรม	1.85	0.48	1.80	0.51	0.77
รวม	1.88	0.41	1.84	0.47	0.84

*p < .05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์จังหวัดโดยรวมสามด้านและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดกับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม เป็นรายด้านและรวมสามด้าน

การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด	หัวหน้าฝ่ายฯ		ผช.ศึกษาฯ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการศึกษา	2.45	0.59	2.58	0.36	-2.52*
2. ด้านการศาสนา	2.39	0.62	2.58	0.43	-3.27*
3. ด้านการวัฒนธรรม	2.41	0.63	2.56	0.44	-2.48*
รวม	2.42	0.58	2.58	0.38	-2.92*

*p < .05

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษาธิการจังหวัด โดยรวมรายด้านและสามด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลของการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นรายด้านและรวมสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นรายด้านและรวมสามด้านอยู่ในระดับมาก
3. การปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมเป็นรายด้านและรวมสามด้านตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมเป็นรายด้านและรวมสามด้านตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมเป็นรายด้านและรวมสามด้าน ไม่แตกต่างกัน
6. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษาธิการจังหวัด เป็นรายด้านและรวมสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงสาระสำคัญของการวิจัยทั้งหมด พร้อมทั้งการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา
3. เพื่อเปรียบเทียบ การปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ได้บังคับบัญชาของศึกษานิเทศก์จังหวัด คือ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 144 คน และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 432 คน ทั้ง 72 จังหวัด ในปีการศึกษา 2535 รวม 576 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางของยามาเน่ (Yamane, 1970) ที่มีความเชื่อมั่น 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 105 คน และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 207 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 312 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์

และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่มีต่อการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังของศึกษานิเทศก์ ในงาน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา จำนวน 30 ข้อ ด้านการศาสนา จำนวน 25 ข้อ และด้านการวัฒนธรรม จำนวน 25 ข้อ รวมเป็น 80 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ

การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ในจังหวัดพิจิตร สุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก และอุทัยธานี รวมจำนวน 32 ฉบับ และนำแบบสอบถามนี้ไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามด้านการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด 0.98 และแบบสอบถามด้านความคาดหวังการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด เท่ากับ 0.99 นับว่า แบบสอบถามข้างต้นมีความเชื่อมั่นสูงมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาจำนวน 312 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามดังนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศการจังหวัด เป็นรายด้านและรายข้อ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้ไปเปรียบกับเกณฑ์พิสัย (Rank) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

2. เปรียบเทียบความแตกต่างการปฏิบัติจริง และความคาดหวัง ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศการจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศการจังหวัด เป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน โดยใช้ t - test

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศการจังหวัดกับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศการจังหวัด ในการปฏิบัติจริง และความคาดหวัง ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศการจังหวัด เป็นรายด้านทั้งสามด้าน โดยใช้ t - test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลของการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศการจังหวัดเป็นรายด้านและรวมสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษานิเทศการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศการจังหวัดอยู่ในระดับมาก
3. การปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศการจังหวัด ทั้งเป็นรายด้านและรวมสามด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั้งเป็นรายด้านและรวมสามด้าน มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความ คิดเห็นต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และ การวัฒนธรรม เป็นรายด้านและรวมสามด้านไม่แตกต่างกัน

6. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีความ คาดหวังต่อการปฏิบัติงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษาธิการจังหวัด เป็นรายด้าน และรวมสามด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ปรากฏว่ามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย คึงต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และ การวัฒนธรรมตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดโดยรวมสามด้านมีปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมี ความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์การรับทราบงานในหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดในภาพรวม ไม่แตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้ยังเห็นว่างานที่ศึกษาธิการจังหวัดต้องปฏิบัติจริงมีปริมาณมาก แต่ในปัจจุบันนี้ยังมีการปฏิบัติปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิทยา แก้วสามสี (2529 : 191) พบว่า การบริหารงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติปานกลาง และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีการปฏิบัติงานปานกลางทุกด้าน สามารถแยกอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการศึกษา ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดมีความคิดเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัด มีการปฏิบัติจริงมีมาก 3 ข้อ คือ การจัดทำกรอบนโยบายและการวางแผนพัฒนาการศึกษา

ประจำปี การตรวจสอบกิจการและการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของจังหวัด ซึ่งศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการชุดนี้ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่จัดทำกรอบนโยบาย และการจัดทำแผนการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของจังหวัด และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาธิการประจำปีของจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดทุกสังกัด นำไปเป็นกรอบหรือแนวทางในการวางแผนพัฒนาการศึกษาและแผนการปฏิบัติการประจำปี (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 15 - 19) และจากการวิจัยของ พรพิทยา แก้วสามสี (2529 : 45) พบว่า บทบาทการบริหารงานจริงของศึกษาธิการจังหวัด ด้านการวางแผนงานตามทัศนะของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบกิจการ และการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนเพื่อให้การปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน (พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 : มาตรา 98) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการบริหารงานที่พึงปรารถนาของศึกษาธิการจังหวัดในภาคใต้ ของ สกิต ไซติปกรณ์ (2523 : 53) พบว่า การบริหารงานของศึกษาธิการจังหวัดในภาคใต้ทุกด้านอยู่ในระดับสูง แต่การที่หัวหน้าฝ่ายเห็นว่า กิจกรรมทั้ง 3 ข้อ ข้างต้นมีปานกลาง อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายจะทราบแต่เฉพาะงานที่ตนเองมีหน้าที่และความรับผิดชอบเท่านั้น เช่น การจัดทำกรอบนโยบายและการวางแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกำหนดซึ่งเป็นงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล และการตรวจสอบกิจการ และการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชนก็เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ทำให้หัวหน้าฝ่ายที่ไม่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่ทราบการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดจะทราบการปฏิบัติงานดังกล่าวมากกว่า เพราะได้ทำหน้าที่รักษาราชการแทน เมื่อศึกษาธิการจังหวัดไม่อยู่หรือมีอาจปฏิบัติราชการได้ หรือเสนอเรื่อง กลั่นกรองเรื่องให้ศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา

ซึ่งหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดไม่มีโอกาสแต่อย่างใด จึงทำให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดใน 3 ข้อข้างต้นมีปานกลาง และทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดมีน้อย 5 ข้อคือ การสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาครูเทศบาล การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี ข้าราชการครู สปช. การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน และการนิเทศการศึกษาเพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดเป็นอนุกรรมการพนักงานเทศบาล (อ.ก.ท.) ตามพระราชกฤษฎีกาพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519 คนหนึ่งเท่านั้น ประกอบกับมีส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งได้แก่ ปลัดเทศบาล และผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น การให้ความเห็นต่อการพิจารณาความดีความชอบประจำปีข้าราชการครู สปช. ในระดับน้อยเนื่องจากการพิจารณาความดีความชอบได้กระทำในรูปของคณะกรรมการ โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการคนหนึ่งในคณะกรรมการเท่านั้น (ละม่อม ชัยโย และคนอื่น ๆ. 2531 : 356 - 357) การที่ข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในจังหวัดมิใช่ข้าราชการสังกัดส่วนภูมิภาค ประกอบกับวิทยาลัยครูและกรมเจ้าเจ้าสังกัดของบุคลากรทางการศึกษา ที่อยู่ในจังหวัดได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรร่วมกันอยู่แล้ว (กรมการฝึกหัดครู. 2534 : 105 - 109) ดังนั้นความร่วมมือกับวิทยาลัยครูทางด้านนี้จึงอยู่ในระดับน้อย สำหรับการส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานของการศึกษาของสถาบันการศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา เพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาในระดับน้อย เพราะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการยังมิได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานให้ชัดเจน รวมทั้งไม่มีกฎหมายให้อำนาจเข้าไปดำเนินการ และสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนกลางขึ้นตรงต่อกรมเจ้าสังกัด

1.2 ด้านการศาสนา ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดมีความคิดเห็นว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีการปฏิบัติน้อย 3 ข้อ คือการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์เงินนิกายและอนัมนิกายในจังหวัด การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอบรมประชาชนประจำตำบล สำหรับหัวหน้า

ฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคิดเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัดมีการปฏิบัติจริงน้อย ในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะสงฆ์จันนิกาย และอนัมนิกายเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากทั่วประเทศมีคณะสงฆ์จันนิกาย จำนวน 15 วัด อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 7 วัด จะเขิงเทรา 4 วัด ชลบุรี 2 วัด กาญจนบุรีและสงขลา จังหวัดละ 1 วัด และมีคณะสงฆ์ อนัมนิกาย จำนวน 11 วัด อยู่ในกรุงเทพมหานคร 6 วัด อุครธานี จันทบุรี จะเขิงเทรา กาญจนบุรี และสงขลาจังหวัดละ 1 วัด (กรมการศาสนา. 2536 : 57 - 58) จึงทำให้ จังหวัดส่วนใหญ่ได้มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ทั้งสองนิกายดังกล่าว

สำหรับเรื่องการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอบรมประชาชน ประจำตำบล การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา เห็นว่ามีการปฏิบัติ น้อย อาจเป็นเพราะผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ส่วนใหญ่เคยดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการอำเภอมาก่อน จึงทราบว่า การดำเนินงานโครงการอบรมประชาชนประจำตำบล เป็นของเจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัดเป็นเพียงผู้สนับสนุนและ ประสานงานการดำเนินงานกับเจ้าคณะจังหวัดเท่านั้น ส่วนการสนับสนุนและประสานในพื้นที่ เป้าหมาย ในแนวทางปฏิบัติศึกษาธิการจังหวัดได้มอบหมายให้ศึกษาธิการอำเภอเจ้าของพื้นที่ เป็นผู้ปฏิบัติ เนื่องจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีปัญหาขาดแคลนปัจจัยการบริหารงาน ประชาสัมพันธ์ และวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงทำให้การจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ วันสำคัญทางพุทธศาสนา น้อย และการที่มีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์จันนิกายและ อนัมนิกาย ในจังหวัดน้อย เพราะคณะสงฆ์ทั้งสองนิกายมีอยู่น้อยมาก มีบางจังหวัดที่มีคณะสงฆ์ เหล่านี้ (กรมการศาสนา. 2536 : 58) จึงทำให้บทบาทของศึกษาธิการจังหวัดโดยภาพรวม ของประเทศมีน้อย

1.3 ด้านการวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่าศึกษาธิการ จังหวัด มีการปฏิบัติจริงน้อยในเรื่องการติดตามและ เสนอแนะให้ผู้รับบุตรบุญธรรมให้ปฏิบัติ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการให้โรงพยาบาลนครปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะการเผยแพร่ภาพยนตร์ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของชาติ การวางแผนซ่อมแซมและ การเก็บรักษาศิลปวัตถุ การจัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทางวัฒนธรรม การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ เผยแพร่งานด้านวัฒนธรรม อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัดเป็น

กรรมการคนหนึ่ง ในคณะกรรมการรับบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย การดำเนินการให้โรงภาพยนตร์ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะการเผยแพร่ภาพยนตร์ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของชาติ ศึกษาธิการจังหวัดก็เป็นกรรมการคนหนึ่งและปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเช่นเดียวกันกับกรรมการรับบุตรบุญธรรม สำหรับการวางแผนซ่อมแซมและการเก็บรักษาศิลปวัตถุ ที่เห็นว่ามี การปฏิบัติ น้อย น่าจะเป็น เพราะศึกษาธิการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากรในจังหวัด มีหน้าที่ตรวจโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ และรับมอบโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่มีผู้ค้นพบจากการขุดค้น หรือถูกทอดทิ้ง ส่งมอบให้กรมศิลปากร ตาม พ.ร.บ. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 งานอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากรโดยตรง (กรมศิลปากร. 2532 : 58 - 77) ทำให้มีผลต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดในเรื่องดังกล่าว น้อยตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน (2533 : 91) พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษาธิการอำเภอค่อนข้างน้อย ในเรื่องการป้องกันการทำลายโบราณวัตถุ การวางแผนซ่อมแซม และเก็บรักษาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ สาเหตุที่ศึกษาธิการจังหวัดมีการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่งานด้านวัฒนธรรมน้อย อาจเป็นเพราะมีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม เนื่องจากการขาดแคลนปัจจัยการบริหารงานประชาสัมพันธ์ทำให้ การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่งานทางด้านวัฒนธรรม ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ (สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2529 : 495 - 497) เป็นเหตุให้การประชาสัมพันธ์งานด้านวัฒนธรรมของจังหวัดไม่เป็นอย่างต่อเนื่อง เพราะขาดวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย การประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมจึงขาดประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 55) ซึ่งทำให้หัวหน้าฝ่ายมีความคิดเห็นว่าการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่งานวัฒนธรรมของจังหวัดปฏิบัติ น้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน (2533 : 92) พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษาธิการอำเภอ มีระดับค่อนข้างน้อยในเรื่องการจัดทำไสตัทศน์วัสดุ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมผ่านทางสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ การจัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทางวัฒนธรรมมีการปฏิบัติจริงน้อย

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชาววิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างลึกซึ้งนั่นเอง (สามารถ คนหาร. 2529 : 71) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมปัญญา เทียมวัน (2534 : 114) ได้ศึกษาการบริการงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 พบว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย ในด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม

2. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดโดยรวมสามด้านมีมาก อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มต่างมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดมีการปฏิบัติงานจริงปานกลาง จึงได้คาดหวังให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดได้ปฏิบัติงานมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษานิเทศก์ในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของจังหวัด และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดมากทุกด้าน ซึ่งแยกการอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้มีความคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดปฏิบัติในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ความคาดหวังที่ให้มีการปฏิบัติมากกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ การติดตามประเมินผลโครงการของกระทรวงศึกษานิเทศก์ที่กำหนดให้ การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลทางสถิติการศึกษา เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลทางการศึกษาของจังหวัด การตรวจสอบกิจการและการดำเนินงานโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลทางการศึกษาของจังหวัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โรงเรียนเอกชน และเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบกิจการและการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยตรงอยู่แล้วและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกรวิทย์ กันยาวุฒิกุล (2533 : บทคัดย่อ) ทว่าการศึกษาค้นคว้าเรื่องบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต่างคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านอยู่ในเกณฑ์มาก สำหรับความคาดหวังให้ทำ

การวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลทางด้านการศึกษาของจังหวัดอยู่ในระดับมาก อาจเป็น เพราะพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของจังหวัด และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวง และแผนจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงภายในจังหวัด และเป็นหน่วยข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในจังหวัด (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 45. 50 - 51) ดังนั้นศึกษาธิการจังหวัด จึงต้องมีหน้าที่จัดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูล และประเมินผลการทางด้านการศึกษาของจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผน พัฒนาการศึกษาของจังหวัด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวจะทำให้แผนพัฒนาการศึกษาไม่มี ประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 24)

2.2 ด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังให้ศึกษาธิการ จังหวัดปฏิบัติมาก ความคาดหวังที่ให้มีการปฏิบัติมากกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุน ให้หน่วยงานและสถานศึกษาจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา การทำบุญ รุ่ง ส่งเสริม เผยแพร่พระพุทธศาสนา และการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติด้านการศาสนา อาจเป็นเพราะ ศึกษาธิการจังหวัดในฐานะผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติหน้าที่แทนกรมการศาสนา ระดับจังหวัดในการทำบุญ รุ่ง ส่งเสริม เผยแพร่พระพุทธศาสนา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ หน่วยงานและสถานศึกษาจัดกิจกรรมสำคัญทางศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่องบทบาท การบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธาน ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอของ สิทธิพงศ์ สิงห์เงิน (2533 : 65 - 67) ซึ่งศึกษาธิการจังหวัดมีความคาดหวังให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานด้านการทำบุญ รุ่ง ส่งเสริม เผยแพร่พระพุทธศาสนา และการส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานสถานศึกษาจัดกิจกรรมวันสำคัญ ทางศาสนา ในระดับค่อนข้างมาก กลุ่มตัวอย่างทั้งสอง ได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ข้อมูลสถิติทางด้านการศาสนาก็มีความจำเป็นและสำคัญต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศาสนาของ

จังหวัด เพราะการวางแผนเป็นกระบวนการจัดทำกับข้อมูล เพื่อให้ได้ผลงานหรือผลผลิตที่เป็นที่เป็นไปตามมาตรฐาน หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ (ประชุม รอดประเสริฐ. 2527 : 103)

2.3 ด้านการวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้มีความคาดหวังให้ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติมากเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 11 ศึกษาธิการอำเภอได้ให้ความเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมควรมีระดับการปฏิบัติมาก (บุตุรอด ไก่แก้ว. 2529 : 64) สำหรับความคาดหวังที่ให้ปฏิบัติในระดับมากกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชน เกิดความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ และค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อาจเป็นเพราะความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ และการรักษาวัฒนธรรมเป็นการรักษาชาติ ศึกษาธิการจังหวัด จึงได้รับความหวังให้ปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เกิดความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ในระดับมากดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัดที่คาดหวังให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติค่อนข้างมาก (สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน. 2533 : 53) ส่วนการส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ และค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อาจเป็นเพราะพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งได้พระราชทานแก่พลสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า เพื่อนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตทั้งของตนเองและครอบครัว สำหรับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ซึ่งรัฐบาลสมัย ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศแนวทางที่ควรปฏิบัติของคนในชาติ ในเรื่องการพึ่งตนเอง การประหยัดและออม มีวินัยและเคารพกฎหมาย การปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา และมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งมีความสำคัญต่อความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงของชาติ จึงคาดหวังให้ศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานวัฒนธรรมของจังหวัดได้ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชน ปฏิบัติมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน

(2533 : 64) พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดมีความคิดเห็นระดับมาก ในเรื่องการจัดให้มีการปฏิบัติ ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการ จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการ จังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งเป็นรายด้านและรวมสามด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดส่วนมากมีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า ศึกษาธิการจังหวัด ย่อมมองถึงผลกระทบที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ความเป็นไปได้ และการจัด ลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานน้อยกว่าศึกษาธิการจังหวัด ประกอบกับภาวะปัจจุบันสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมีความขาดแคลนปัจจัยการบริหารงานสูง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 4) ทำให้การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ไม่อาจดำเนินการได้ครบถ้วนตามภารกิจ เป็นเหตุให้ศึกษาธิการจังหวัดส่วนใหญ่เลือกปฏิบัติหรือนำภารกิจเป็นบางด้านตามความถนัด ตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา หรือตามความเหมาะสมกับท้องถิ่น และความเป็นไปได้ ซึ่งมูลเหตุดังกล่าวผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดอาจจะไม่ทราบหรือมิได้คำนึงถึง และมองการปฏิบัติงาน ในลักษณะราบรื่น หรือกระทำได้ดีทุกด้าน อันเป็นสาเหตุให้มีการคาดหวังให้ศึกษาธิการจังหวัด ปฏิบัติมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวล ทัศนะ (2522 : 86 - 92) ได้ศึกษา บทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครู พบว่า บทบาทที่คาดหวังของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มสูงกว่าบทบาทหน้าที่ปฏิบัติจริงทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการวิจัยของ สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน (2533 : บทคัดย่อ) เรื่องบทบาท การบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสาม เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติในการบริหารงานวัฒนธรรมของ ศึกษาธิการอำเภอ ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้คือ การปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมตามความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมสามด้านและเป็นรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 และยังเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2505 และฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2535 ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการศาสนาแทนกรมการศาสนาในระดับจังหวัดโดยตรงอยู่แล้วและยังมีหน้าที่ช่วยเหลือจังหวัด โดยการสนับสนุนงานพิธีทางศาสนาและงานรัฐพิธีในส่วนของจังหวัดอีกด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2527 ก : 59) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพรรดิ วัฒนา (2529 : 115) ได้ทำการศึกษามหาวิทยาลัยศึกษาธิการจังหวัดในการบริหารการศึกษา พบว่า ประชากรทุกกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาทการบริหารงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา มีระดับต่ำกว่าบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ การปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด กับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกันทั้งเป็นรายด้านและรวมสามด้าน อาจเป็นเพราะลักษณะงานที่ปฏิบัติมีความคล้ายคลึงกัน มีวิถีทางการศึกษา และประสบการณ์ใกล้เคียงกัน เพราะต่างก็มีหน้าที่ช่วยศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานในลักษณะผู้เสนอแนะความคิดเห็น และช่วยให้ข้อมูลหรือการตัดสินใจแก่ศึกษาธิการจังหวัดเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองพันธ์ พลแสน (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนคติของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ทัศนคติของผู้บริหารและครูต่อ

พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านบุคลากรและด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุกิจ กลีบแก้ว (2533 : 92) เรื่องการศึกษาบทบาทที่เป็นจริงกับความ คาดหวังของพัฒนาการที่สัมพันธ์กับการศึกษานอกระบบการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่พัฒนาชุมชนเขต 3 พบว่า บทบาทที่เป็นจริงโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านเพศ จากผลการสำรวจของกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี 2535 พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 81 และ 98 ตามลำดับ จึงอาจเป็นเหตุทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสอง มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ถนอม เกียรติกวพันธ์ (2530 : 30 - 40) ได้วิจัยเรื่องบทบาทในการ บริหารการศาสนาของศึกษาธิการอำเภอในทัศนะของพระสังฆาธิการ และพระสงฆ์ในจังหวัด เชียงราย พบว่า พระสังฆาธิการ และพระสงฆ์ มีทัศนะต่อการบริหารการศาสนาของศึกษาธิการ อำเภอในด้านต่าง ๆ จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ การบริหารงานการเงิน การบริหารงานธุรการ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานศาสนสมบัติ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีทัศนะต่อบทบาทที่ เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงานทั้งสิ้นด้านไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด กับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางการศึกษา การศาสนา และ การวัฒนธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งเป็นรายด้านและ รวมสามด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งศึกษาธิการ อำเภอมาก่อน จึงมีประสบการณ์ในการบริหารงานในฐานะหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ที่รู้ปัญหาการปฏิบัติงานจริงอย่างดี และทราบว่าการทำงานบางอย่างไม่สามารถปฏิบัติตาม บทบาท อำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่จะยึดหลักความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของลักษณะพื้นที่และประชากรเป้าหมายประกอบการทำงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับหัวหน้าฝ่าย ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามสถิติของกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ร้อยละ 95 เลื่อนตำแหน่งมาจากเจ้าหน้าที่สายงานธุรการ และการเงิน หรือบางส่วนมากจากข้าราชการครู

(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 9) จึงทำให้หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด แตกต่างจากความคาดหวังของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพงษ์ สิงห์เงิน (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการบริหารงานด้านวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติในการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกิจ กลีบแก้ว (2533 : 93) เรื่องการศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของพัฒนาการที่สัมพันธ์กับการศึกษานอกระบบโรงเรียนในพื้นที่พัฒนาชุมชนเขต 3 พบว่าการเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของพัฒนาการ ตามตัวแปรทั้งสิ้นตัวคือ เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งพัฒนาการ พบว่า พัฒนาการแต่ละกลุ่มตัวแปรมีบทบาทที่คาดหวังทั้งรายด้านและโดยรวมสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การปฏิบัติงานจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ ดังนี้

1. ศึกษาธิการจังหวัดควรเพิ่มการปฏิบัติงานจริงให้มากยิ่งขึ้นกว่าปัจจุบัน โดยเฉพาะการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาครูเทศบาล การร่วมมือกับวิทยาลัยครูพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาของจังหวัด การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาของสถาบันการศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน และการนิเทศการศึกษาเพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาในจังหวัด ซึ่งการปฏิบัติงานข้างต้น เป็นการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาของจังหวัดให้มีมาตรฐานสูงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัดในฐานะผู้แทนของกระทรวง เพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนกรมวิชาการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมจริง ๆ เช่นการออกกฎหมายหรือระเบียบรองรับบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติงานดังกล่าวโดยตรง

2. การปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดที่เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอบรมประชาชนประจำตำบล และการจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ควรปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบัน เพราะกิจกรรมดังกล่าวมีผลต่อการพัฒนาจิตใจของประชาชนและสร้างความมั่นคงเป็นปึกแผ่นแก่ประเทศชาติ โดยกระทรวงศึกษาธิการและส่วนราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดสรรงบประมาณไปสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดให้มากยิ่งขึ้น

3. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ควรเร่งรัดดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ สำหรับใช้จัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม และจัดสรรเงินงบประมาณ เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านวัฒนธรรมของจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าเดิม

4. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของหัวหน้าฝ่ายไว้ชัดเจนแน่นอนว่าแต่ละคนจะปฏิบัติงานในจังหวัดหนึ่ง ๆ ได้กี่ปี เช่น ไม่เกินจังหวัดละ 3 - 5 ปี เพื่อให้หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้หมุนเวียนไปดำรงตำแหน่งในฝ่ายอื่น ๆ หรือจังหวัดอื่นสลับกันบ้าง อันเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์การปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้หัวหน้าฝ่ายเหล่านี้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริงของศึกษาธิการจังหวัดในภาพรวมที่กว้างขวางมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นจากประชากรกลุ่มอื่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดของ 6 กระทรวงหลัก หัวหน้าหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด และนายอำเภอ

2. หากทำการวิจัยในเรื่องนี้ควรแยกวิจัยอย่างละเอียดเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ด้านการศึกษา หรือด้านศาสนา หรือด้านวัฒนธรรม

3. ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดในเรื่องที่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย ทั้งที่เป็นงานในหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดที่ต้องปฏิบัติ เช่น การส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาในจังหวัด

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- กองพันธ์ พลแสน. พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอตามทัศนะของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- การฝึกหัดครู, กรม. แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- การศาสนา, กรม. ปฏิทินศาสนา 2536. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- ไกรวิทย์ กันยาศักดิ์. บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในการควบคุมและส่งเสริมงานของ โรงเรียนเอกชนตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 5. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน กองการวิจัยและวางแผน. นโยบายวัฒนธรรม แห่งชาติ และแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม พุทธศักราช 2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- จักรพรรดิ วัฒนา. บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัดในการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529 : อัดสำเนา.
- จริยะ วิโรจน์. การศึกษาการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- จิราภรณ์ รักษาแก้ว. "สารสนเทศ," เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศเพื่อการ จัดการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เจริญผล, 2527.
- ณรงค์ บุญมี. "ผู้บริหารกับการตัดสินใจ," บริหารการศึกษา 1. มกราคม - มีนาคม 2523.

- ถนอม เกียรติวรพันธุ์. บทบาทในด้านการบริหารศาสนาสถาของศึกษาธิการอำเภอในทัศนะ
พระสังฆาธิการ และพระสงฆ์ในจังหวัดเชียงราย. ปริญญาโท กศ.ม. พิชญโลก :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2530. อัดสำเนา.
- นิวัฒน์ เล็งพานิช. สภาพและปัญหาการบริหารงานการศาสนาสถาของศึกษาธิการอำเภอ
ในภาคเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พิชญโลก, 2533. อัดสำเนา.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. บทความทางวิชาการ พ.ศ. 2530 - 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533.
- บุษรอด ไก่แก้ว. การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 11.
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2526. อัดสำเนา.
- บุษลือ ทองอยู่ และคนอื่น ๆ. "การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน
 การศึกษา," การวางแผนและการจัดการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 การศาสนา, 1 สิงหาคม 2527.
- บำรุง สุปุพพรัตน์. รายงานการวิจัยบทบาทและผลการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา
วัฒนธรรมในการเผยแพร่ฟื้นฟู พัฒนาความคิด จิตใจ และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อ
ประชาชนในชนบท. กรุงเทพฯ : กองวิจัยและวางแผน สำนักงานคณะกรรมการ
 วัฒนธรรมแห่งชาติ, 2534.
- ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชาและครูในเขตการศึกษา 6. ปริญญาโท
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
 อัดสำเนา.
- ประชุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา, 2527.

- ประมวล คันยะ. บทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครู.
 ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2522. อัดสำเนา.
- ประมวล เสนาฤทธิ์ "การวางแผนการศึกษา," เอกสารประกอบการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
วางแผนและประเมินผลในส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2525.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. คู่มือปฏิบัติงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ โครงสร้างใหม่
ของศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ. กรุงเทพฯ : 2527ก.
- _____. รายงานการศึกษาศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพฯ :
 ม.ป.ท., ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน กองการเจ้าหน้าที่. เอกสารการฝึกอบรมบุคลากร
ในโครงการพัฒนาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ ปี 2532. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- _____. แผนพัฒนาอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 2 ปี 2533 - 2535. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 การศาสนา, 2533.
- _____. คู่มือปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- ประวัติ เมฆไตรรัตน์. พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการจังหวัดของผู้ได้บังคับบัญชา.
 ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2535. อัดสำเนา.
- พรพิทยา แก้วสามสี. การศึกษายทบาทการบริหารงานของศึกษาธิการจังหวัดในประเทศไทย.
 ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2529. อัดสำเนา.
- "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
 พ.ศ. 2535," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109. ตอนที่ 45. หน้า 45 - 52.
 ลงวันที่ 9 เมษายน 2535.

- "พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 108. ตอนที่ 156. หน้า 1 - 41. ลงวันที่ 4 กันยายน 2534.
- "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109. ตอนที่ 31. หน้า 1 - 72. ลงวันที่ 31 มีนาคม 2535.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- ภิญโญ สาธร. บทบาทของศึกษาธิการจังหวัด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2512.
- มัย สุขเยี่ยม. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู ต่อบทบาทการบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- วิจิต จานงประโคน. กระบวนการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 11. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สมชัย วุฒิปรีชา. "การบริหารการศึกษาในทศวรรษหน้า," ใน เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ. หน้า 8 - 11. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- สถิต ไชติภรณ์. พฤติกรรมการบริหารงานที่พึงปรารถนาของศึกษาธิการจังหวัดในภาคใต้. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523. อัดสำเนา.
- สามารถ คนหาร. บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอในการส่งเสริมจริยธรรม ตามทัศนะของนายอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดเขตการศึกษา 6. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อัดสำเนา.

- ลธิพงษ์ สิงห์เงิน. บทบาทการบริหารงานวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สุกิจ กลีบแก้ว. การศึกษายทบาทที่เป็นจริง และความคาดหวังของพัฒนาการที่สัมพันธ์กับการศึกษานอกระบบโรงเรียนในพื้นที่พัฒนาชุมชนเขต 3. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- เสริมปัญญา เทียมวัน. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- อธิปัตย์ คลี่สุนทร. การวางแผนและการจัดการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.
- Anderson, John Kent. "Superintendent's Involment," Dissertation Abstracts International. 42(11) : 4656 - A ; May, 1982.
- Dale, Ernest. Management : Theory & Practice. New York : McGraw - Hill, 1969.
- Griffiths, Daniel E. "An Evaluation of the Leadership of the School Superinterdent," Dissertation Abstracts International. 24(II) : 351A - 699A ; May, 1968.
- Shultz, Theodore W. The Economic Value of Education. New York : Columbia University Press, 1963.
- Simon, Herbert A. Administrative Behavior. New York : The Free Press, 1966.
- Willson, Katherine and Herman S. Jacobs. Executive Productivity. New York : The Free Press, 1974.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. New York : Harper and Row Publishers, 1973.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/2760

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท, 23 กรุงเทพฯ 10110

6 พฤศจิกายน 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสัมฤทธิ์ พันธุ์คำ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริศยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรม

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลพนธ์

ประธาน

ดร.บุษลือ ทองอยู่

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือข้าราชการในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ
แบบสอบถามและตอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้ี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ นว 0027/10561

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
ค่ายลูกเสือพระบาง อำเภอเมืองฯ
จังหวัดนครสวรรค์ 60000

12 ธันวาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
เรียน ศึกษาธิการจังหวัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 8 ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้ากำลังทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด
ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม" เพื่อประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และเพื่อประโยชน์
ในการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มาเพื่อโปรดมอบแบบสอบถามให้แก่ผู้ช่วยศึกษาธิการ
จังหวัด ทั้งสองท่าน และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 6 ท่าน รวมเป็น
8 ท่าน ตอบแบบสอบถามดังกล่าว แล้วใส่ซองส่งคืนให้ข้าพเจ้าตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม
2536 ด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสัมฤทธิ์ พันธุ์คำ)

ศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

โทร. (056) 227460, 222706

โทรสาร. (056) 221481

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ทางด้านการศึกษา 30 ข้อ ด้านการศาสนา 25 ข้อ และด้านการวัฒนธรรม 25 ข้อ 80 ข้อ

2. แบบสอบถามชุดนี้ ประสงค์ที่จะให้ท่านตอบได้อย่างอิสระตามความเป็นจริงมากที่สุด จะทำให้การวิจัยครั้งนี้ประโยชน์อย่างแท้จริง

อนึ่ง ผลการวิจัยจะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านไว้เป็นความลับอย่างเคร่งครัด และเพื่อความมั่นใจ ท่านไม่จำเป็นต้องลงชื่อในแบบสอบถามนี้

3. กรุณาตอบทุกข้อ

4. เมื่อตอบแล้ว กรุณาส่งคืนผู้แจกแบบสอบถามนี้ เพื่อผู้แจกแบบสอบถาม จักจัดส่ง

ไปยังผู้วิจัยต่อไป

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่านในปัจจุบัน

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

- [] ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด
[] หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการปฏิบัติงานจริง
และความคาดหวัง ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์
จังหวัดว่าปฏิบัติมากน้อยเพียงใด จึงขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่ง
ทางขวามือของแบบสอบถามในการปฏิบัติงานจริง 1 ช่อง และความคาดหวังอีก
1 ช่อง ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนดังนี้

ปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ศึกษาธิการจังหวัดปฏิบัติมากน้อยเพียงใด					
		ปฏิบัติจริง			ความคาดหวัง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
0	การปฏิบัติงานด้านการศึกษา การนิเทศการศึกษาเพื่อควบคุม และส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา/.../...

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายสัมฤทธิ์ ชื่อสกุล พันธุ์คำ

สถานที่เกิด อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านพักศึกษานิเทศการจังหวัดนครสวรรค์ ถนนสวรรค์วิถี
อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 60000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2497 ม.6 โรงเรียนสิงห์บุรี "สิงห์วัฒนาพาห"

พ.ศ. 2498 ป. โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์

พ.ศ. 2502 พ.ม. สมัครงสอบ

พ.ศ. 2513 กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

พ.ศ. 2536 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2506 ครูใหญ่โรงเรียนวัดเขาน้อย อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์

พ.ศ. 2516 ศึกษาธิการอำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย
ศึกษาธิการอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
และศึกษาธิการอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

พ.ศ. 2521 ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดลำปาง
และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดชัยนาท

พ.ศ. 2527 ศึกษาธิการจังหวัดพังงา
ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
ศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร
และผู้ช่วยนายการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรม

บทคัดย่อ
ของ
สัมฤทธิ์ พันธุ์คำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2536

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับความคาดหวังในการปฏิบัติงานทั้งสามด้านของศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 105 คน หัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 207 รวม 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดปฏิบัติทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม สถิติที่ใช้คือค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดยรวมและเป็นรายด้านในระดับปานกลาง และมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ทั้ง 3 ด้าน เป็นรายด้านและโดยรวมสามด้านมีมาก
2. ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดและหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ทั้งการปฏิบัติงานจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงานเป็นรายด้านและโดยรวมสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์จังหวัดทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมเป็นรายด้านและโดยรวมสามด้านไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นรายด้าน และโดยรวมสามด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY ON OPERATIONS IN EDUCATION, RELIGIONS AND CULTURAL
OF THE EDUCATIONAL PROVINCIAL SUPERINTENDENT

AN ABSTRACT

BY

SUMRIT PANKHA

Presented in partial fulfillment for the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1993

This research aimed at investigating the actual and expected operations in educational, religions and cultural aspects of the provinieial educational superintendents as perceived by thier subordinated ; and comparing the actual and expected operations in those three aspects of the provincial educational superintendents as perceived by their subordinates.

The sample of this study was to tally 312, including 105 assistant provincial educational superintendents, and 207 section heads in the provincial educational offices. The instrument used for collecting data was the three - rating - scale questionnaire, assessing the perception of the respondents on the actual and espected operations in educational, religions, and cultural aspects. The statistics used for analyzing data were mean, standard duviation, and t-test.

The main research findings were summarized as follows :

1. The assistant provincial educational superintendents and the section heads in the provincial educational offices perceived the actual operations of the provincial educational superintendents in educational, religions and cultural aspects at a modedate level, as a whole and individual aspect ; and perceived the expected operations of the provincial educational superintendents in all three aspects at a high level, as a whole and an individual aspect.

2. The assistant provincial educational superintecdents and the section heads in the provincial educational offices percieved both actual operations and expected operations of the provincial

educational superintendents in educational, religious and cultural aspects, as a whole and an individual aspect with statistical difference at the .05 level of significance

3. The assistant provincial educational superintendents and the section heads in the provincial educational offices perceived the actual operations of the provincial educational superintendents as a whole and an individual aspect with no statistically significant difference ; and perceived the expected operations of the provincial educational superintendents, as a whole and an individual aspect with statistically difference at the .05 level of Significance.